

G Ü M R Ü K T E UZMAN GÖRÜŞ

Yıl : 3 • Sayı : 5-6 • Ekim - 2003 • Ocak - 2004

ISSN: 1303-7722

- **KAMU YÖNETİMİNDE GÜMRÜK İDARESİNİN YERİ**
- **TEŞKİLAT ÜZERİNE ÖNERİLER**
- **1918 SAYILI KANUN İLE 4926 SAYILI KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNU'NUN SUÇ VE CEZALAR YÖNÜNDE İNCELENMESİ (2)**
- **YABANCI ULAŞTIRMA KURUMLARININ KAZANÇLARININ VERGİLENDİRİLMESİNE YÖNELİK ESASLAR**
- **AB ÜYELİĞİ-SÜRECİNDE ORTAK TRANSİT**
- **FİKRİ VE SİNAİ-MÜLKİYET HAKLARINA İLİŞKİN SINIR ÖNLEMLERİ-HAKKINDAKİ GÜMRÜK MEVZUATI**
- **GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİNDE ETİK PRENSİPLER VE DAVRANIŞ KURALLARI**

İLK KİTABIMIZ ÇIKTI !!

Gümrük Uzmanı Kenan AKÇA tarafından yazılan ve Türk Gümrük Tarife Cetvelinde eşyaların sınıflandırılmasında başvuru kaynağı niteliğinde olan, eşya resimleri ile desteklenen kitabımız aşağıdaki konularda ayrıntılı bilgilerden oluşmaktadır.

Uluslararası eşya cetvellerinin tarihsel gelişimi, Armonize Sistem Nomanklatürü, Kombine Nomanklatür ve TARIC.

Türk Gümrük Tarife Cetvelinde eşyaların sınıflandırılması, sınıflandırma kaynakları, aksam ve parçaların sınıflandırılması, bilgisayar ve network (ağ) ekipmanlarının sınıflandırılması, bağlayıcı tarife bilgisi.

Dünya Gümrük Örgütü Armonize Sistem Komitesinin, Avrupa Birliği Komisyonu Tarife ve İstatistik Nomanklatürü Komitesinin ve başta bağlayıcı tarife bilgileri olmak üzere Gümrükler Genel Müdürlüğünün eşyaların sınıflandırılmasına ilişkin tüm sınıflandırma kararları, tarifeye ilişkin uluslararası sözleşmeler, kanunlar, tebliğler, genelgeler.

Sınıflandırma konusunda uzmanlaşmaya yardımcı olacak türde eşyaların resimleri ile birlikte toplam 240 sorudan oluşan sınıflandırma alıştırmaları.

NASIL TEMİN EDEBİLİRSİNİZ ?

Kitap ücretinin, Derneğimizin aşağıdaki banka hesabına veya posta çeki hesabına yatırılarak, adres ve fatura bilgilerinin 0 312 311 50 47 numaralı faks gönderilmesi veya kenana@gumruk.gov.tr adresine bildirilmesi halinde kargo ile kitabımız belirtilen adrese gönderilecektir. (20 veya daha fazla olan siparişlerde kargo ücreti Derneğimizce karşılanır)

Kitap Ücreti : 30.000.000 TL. (Müsteşarlık Personeli için 20.000.000 TL.)

**Derneğimiz Hesap Numarası : Gümrük Uzmanları Derneği, Türkiye İş Bankası Ankara Şubesi • Hesap No : 4200 304400 565519
Posta Çeki Hesap No : 1910815 - Ulus**

İSİE . AUCI
Ağustos - 2009

GÜMRÜKTE UZMAN GÖRÜŞ

Yıl: 3 Sayı: 5-6 • Ekim 2003 - Ocak 2004

Gümrük Uzmanları Derneği Adına Sahibi

Yönetim Kurulu Başkanı

Ahmet HOCA

Yazı İşleri Müdürü

İsmail DALYAN

Yayın Kurulu

Kamile AÇIK

Rasim KUTLU

A.Kadir ÖZGEN

Aynur ÇIRAY

Nuray YALTIRAKLI

Özlem KAPLAN

Yönetim Adresi

Yüksel Cad. No:46 kat:4 Kızılay/ANKARA

Web Adresi

www.gumrukuzmanlari.org

e-posta

mkemal@gumruk.gov.tr

ISSN:1303-7722

Hesap No:

İş Bankası Ankara Şubesi
4200 304400 555 2949

Posta Çeki Hesap No:

1910815-Ulus

Dağıtım - Reklam - Abonelik

M. Kemal AVCI - 0.312.306 82 20

Faks : 0.312.311 50 47

Okuyucu Mektupları ve Öneriler İçin

Adres:P.K. 761 Ulus/ANKARA

Baskı

ATA Ofset Tanıtım ve Matbaacılık

(0312) 312 42 41

- *Gümrük Uzmanları Derneği tarafından yayınlanan 3 aylık bir dergidir.*
- *Dergide yayınlanan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.*
- *5847 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre her hakkı Gümrük Uzmanları Derneğine aittir. Gerçek ve tüzel kişiler tarafından kısmen dahi olsa çoğaltılamaz. Dergide yayınlanan yazıların başka yayın organlarında yayınlanması ancak yayın kurulundan alınacak yazılı izin ve kaynak gösterilmesi koşuluyla mümkündür.*

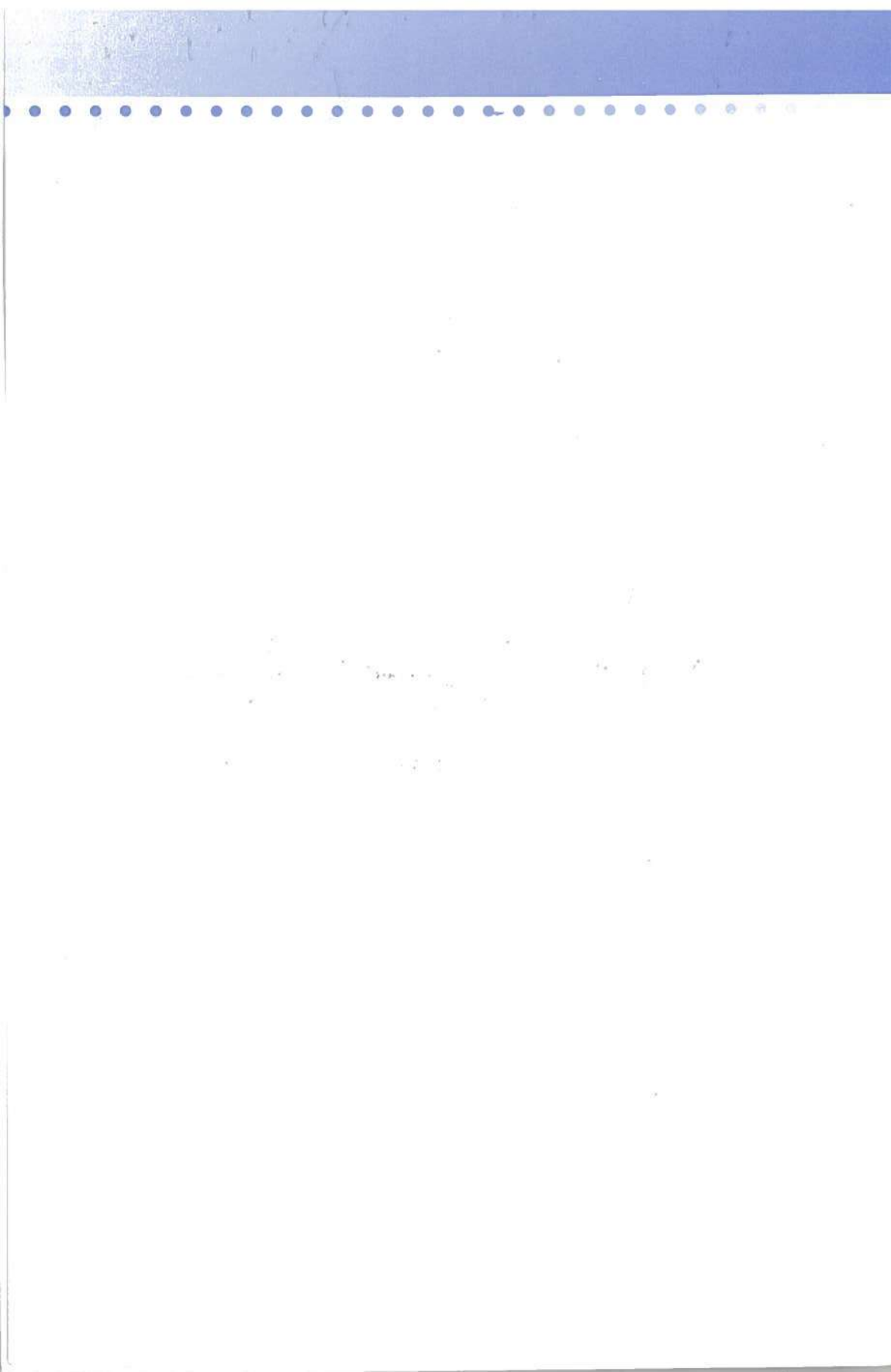
Dergimize abone olmak isteyen okurlarımızın dikkatine!

Hesap numaramıza yıllık 4 adet dergi için 25.000.000.-TL (yirmibeşmilyon TL) yatırılarak dekont ve detaylı adres bilgilerinin mkemal@gumruk.gov.tr adresine veya 0.312.311 50 47 numaralı faksa gönderilmesi yeterlidir.

İÇİNDEKİLER

Merhaba	5
<i>Yönetim Kurulu</i>	
Kamu Yönetiminde Gümrük İdaresinin Yeri	7
<i>Yönetim Kurulu</i>	
Teşkilat Üzerine Öneriler	13
<i>Yönetim Kurulu</i>	
1918 Sayılı Kanun ile 4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun Suç ve Cezalar Yönünden İncelenmesi (2)	18
<i>Gülşen TOPÇUOĞLU</i>	
Yabancı Ulaştırma Kurumlarının Kazançlarının Vergilendirilmesine Yönelik Esaslar	28
<i>Ozan ERDOĞAN</i>	
AB Üyeliği Sürecinde Ortak Transit	34
<i>Özden CESUR</i>	
Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarına İlişkin Sınır Önlemleri Hakkındaki Gümrük Mevzuatı	47
<i>Hülya ERBAY</i>	
Gümrük Müşavirliğinde Etik Prensipler ve Davranış Kuralları	56
<i>Ramazan IŞIK</i>	
Mezvuat Listesi	65
<i>Nezaket ADIGÜZEL</i>	

MERHABA

Yönetim Kurulu

Yeni bir sayı ile, gecikmeli de olsa, yine karşınızdayız. Dergimizin Ekim 2003'te çıkması gereken sayısını Derneğimizin yoğun gündemi nedeniyle maalesef çıkaramadık, okuyucularımızdan özür diliyoruz. Eylül ayının sonlarında yapılan Olağanüstü Genel Kurul ve bunun hazırlıkları, sonrasında da Derneğimizin Kamu Yönetimi Reformu çerçevesinde yapılan çalışmalara yönelik hazırlıkları dergiyeye yeterli vaktin ayrılmasına engel oldu.

Değerli okuyucularımızın da yakından takip ettiğini düşündüğümüz Kamu Yönetimi Reformu ürününi vermiş bulunuyor. Dergimizin elinize ulaştığı sıralarda muhtemelen Kamu Yönetimi Temel Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiş ve belki de yasalaşmış olacak. Bunun en önemli getirisi de kamu idarelerinin ve bu arada Gümrük Müsteşarlığı'nın teşkilat yapısının yeniden yapılandırılması olacak. U-

zun yıllardır Müsteşarlığın en önemli uğraş alanlarından biri olan yeniden yapılanma süreci bu anlamda yeni bir boyut kazanıyor. Biz de Dernek olarak gerek hazırlamış olduğumuz raporu okuyucularımız ve kamuoyu ile paylaşarak gerekse de dergimizin bundan sonraki sayısının önemli bir bölümünü bu konuya ayırarak sürece müdahil olmayı düşünüyoruz. Gelecek sayının Gümrük Müsteşarlığı'nın yeniden yapılanmasına ilişkin söyleyecek sözü olan bütün tarafların görüşlerini dile getirebilecekleri bir platform olacağını belirtiyor ve okuyucularımızı bu konuda üretmeye ve ÜRETTİKLERİNİ BİZLE PAYLAŞMAYA DAVET EDİYORUZ.

Okuyucularımızın da bildiği üzere abonelik sistemimiz 4 sayı üzerinden yürümektedir. Bu sayımızla birlikte çoğu abonemizin abonelikleri bitmiş bulunmaktadır. Bu konuda da bütün okuyucularımızı dergilerine sahip çıkmaya ve ABONELİKLE-

RİNİ YENİLEMEYE ÇAĞIRIYORUZ.

Bu sayımıza gelince; yukarıda bahsettiğimiz üzere Gümrük Müsteşarlığı'nın Türk kamu idaresindeki yerini saptamaya yönelik yapılmış çalışmamızı, kaçakçılıkla mücadele mevzuatı açısından konunun en birikimli isimlerinden biri olan Gümrük Müsteşarlığı Hukuk Müşaviri Gülşen TOPÇUOĞLU'nun 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na ilişkin yazısının ikinci bölümünü ve yazı ekinde 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile 4926 sayılı Kanunu cezalar yönünden karşılaştıran ve çok yararlı olacağını düşündüğümüz bir tabloyu, yabancılara ulaştırma kurumlarının kazançlarının vergilendirilmesini Kurumlar Vergisi Kanunu ve Gelir Vergisi Kanunu açısından ayrıntılı olarak irdeleyen Ozan ERDOĞAN'ın yazısını ve konularında uzman olan üç arkadaşımızın; Ortak Transit üzerine yazılarını kanıksadığımız Özden CESUR'un aynı konuyu farklı bir açıdan irdeleyen yazısını, fikri sınai mülkiyet haklarının gümrük mevzuatındaki yerini inceleyen Hülya ERBAY'ın yazısını ve son olarak gümrük müşavirliği mesleğinin son dönemlerde "saygınlığını artırma" çalışmalarında ön açıcı bir

çalışma olacağını düşündüğümüz Ramazan IŞIK'ın yazısını bulacaksınız. Ayrıca, son sayımızdan bu yana çıkan mevzuatın derlendiği bir tabloyu, bu işin emektarı arkadaşımız Nezaket ADIGÜZEL hazırladı.

2004 yılının tüm okuyucularımıza sağlık, mutluluk ve esenlik getirmesi dileklerimizle.

Kamu Yönetiminde Gümrük İdaresinin Yeri

Yönetim Kurulu

Kamu Yönetiminde Gümrük İdaresinin Yerini Belirleyen Uluslararası Fak-

törler

1980'li yılların başından itibaren uluslararası ticaretin serbestleştirilmesi yolunda atılan önemli adımlar, bölgesel ekonomik entegrasyonların genişlemesi ve derinleşmesi, ticarete tarife engellerinin kaldırılması ve hızlı teknolojik gelişmenin bir sonucu olarak dünya ticaretinin hızında ve hacminde "patlama" olarak nitelendirilebilecek bir artış gerçekleşmiştir.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kayıtlarına göre 1948'den sonra dünya üzerinde 76 adet serbest ticaret alanı yaratılmış; bunların yarısı 1990'dan sonra oluşturulmuştur. Yine DTÖ tarafından yapılan çalışmalarına göre, dünya ticaret hacmi 1995'ten sonra % 8 artış göstermiş-

tir. Bu artış aynı dönemdeki dünya üretiminden dört kat fazladır.

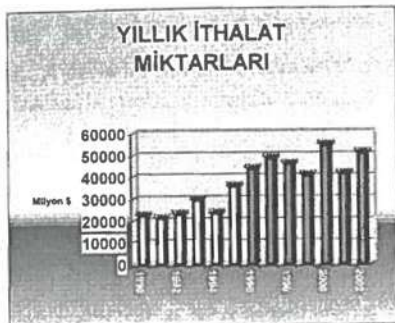
Bu rakamlar, ülke ekonomilerinin birbirlerine giderek daha fazla açıldığını ve ülkelerin dış ticaret politikalarının artık ulusal ölçekte değil, küresel ölçekte alınan kararlar ile şekillendiğini göstermektedir.

Uluslararası ticarete taraf olan her ülkede ekonomi politikalarını belirleyen ve uygulayan kurumlar artık bu kararların doğurduğu yeni oluşumlar ile karşı karşıyadır.

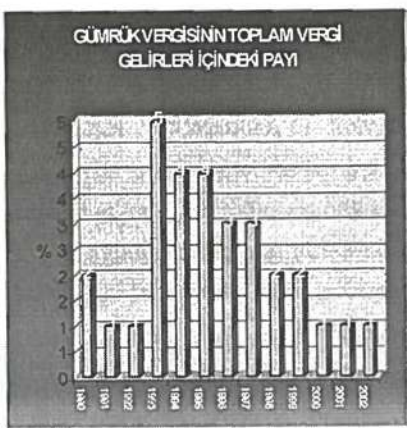
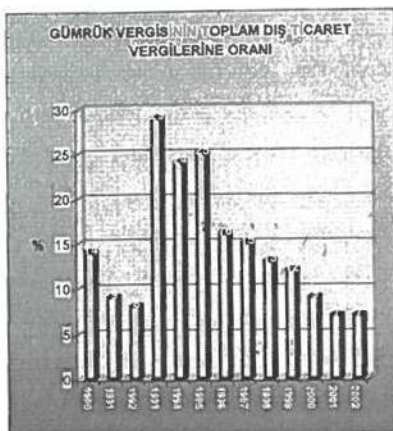
Yaşanan bu değişim, gümrük idarelerinin geleneksel bazı işlevlerini azaltır veya ortadan kaldırırken, yeni işlevler üstlenmelerini de zorunlu kılmaktadır.

Gümrük idareleri, dünyada kapalı ekonomilerin egemen olduğu dönem boyunca, gümrük tarifeleri yoluyla "iç pazarın ve yerli üretimin korunması" ve "vergi tahsilatı" rollerini taşımışlardır. Ancak, yukarıda belirtti-

len gelişmeler ile birlikte gümrük idareleri bu rollerini giderek terk etmekte, dış ticaret politikalarının şekillendirilmesi ve uygulanmasındaki etkin rolleri ile ön plana çıkmaktadırlar. Bu gelişmeye uygun bir örnek olarak Türkiye’de gümrük vergisinin toplam dış ticaret vergileri ve toplam vergi gelirleri içindeki payı ile aynı dönem için toplam ithalatı gösteren grafikler aşağıda sunulmuştur:

Grafiklerden de anlaşılacağı üzere gümrük vergisi gelirlerinin toplam vergi gelirleri içindeki payı düzenli olarak azalmaktadır. Yanda yer alan grafikten de izlenebileceği gibi bu azalma, yıllık ithalatın her yıl artmasına rağmen gerçekleşmektedir. Bunun çarpıcı bir örnekle açıklamak gerekirse 1999 yılında bütçeye aktarılan gümrük vergisi geliri, 2000 yılında bir GSM ihalesi ile elde edilen gelirin yalnızca 1/5’i kadardır.

Günümüzde “sınır” kavramı iki ülkeyi birbirinden ayıran bir çizgi olmaktan çok ötede anlamlar ifade etmektedir. Gümrük idareleri artık bir yandan yasal dış ticaretin akışını hızlandıracak tedbirleri almak, bir yandan da yasadışı eşya trafiğini ve kaçakçılığı engellemek gibi eş zamanlı olarak yerine getirilmesi çok zor olan iki yeni görevi üstlenmiş durumdadır. Gümrük idaresi artık bir futbol hakemi gibi değerlendirilmektedir: Sahadadır, oyunu yönetir,

akışı kontrol eder, ama varlığını hissettirmez. Bu doğrultuda bütün dünyada gümrük idareleri, idari performanslarını test ederek, değişen uluslararası ticaret koşullarının getirdiği rekabeti taşıyabilecek modern ve esnek teşkilatlar kurmaya çalışmaktadırlar.

Dünya Gümrük Örgütü'nün (DGÖ) gümrüklerdeki yeniden yapılanma ve modernizasyon çalışmaları konusunda, aralarında ülkemizin de bulunduğu ve toplam DGÖ üyesi ülkelerin % 27'sini oluşturan 38 ülke arasında yaptığı araştırma, yukarıda ifade edilen hususları açığa çıkaran sonuçlar içermesi bakımından dikkat çekicidir.

Bu araştırmaya göre, gümrük idarelerini modernizasyon çalışmaları yapmaya iten 3 önemli faktör vardır: Bölgesel entegrasyonların ve buna bağlı olarak ticaret hacminin artması, idari performansın gözden geçirilmesi ve teknolojiye hızlı değişim. Bu üç faktör "gümrük" fonksiyonunun yapısını ve niteliğini büyük ölçüde değiştirmiştir ve önümüzdeki yıllarda da değiştirmeye devam edecektir. Araştırmaya katılan ülkelerin % 75'i modernizasyona gitmelerindeki temel faktörün bölgesel entegrasyonların artması olduğunu ifade ederken,

% 71'i için bu faktör uluslararası ticaret hızındaki artıştır.

Araştırmaya katılan ülkelerin % 60'ında ise gümrük reformu yapılmasını gerektiren temel faktör idarenin performansının gözden geçirilmesi olmuştur. Gümrük idarelerindeki yeni yapılanmalarda idari katmanlar giderek azaltılırken, müşteri odaklı yapılanmalar ön plana çıkmaktadır. Bu çalışmalarda, bir yanda yasal ticaretin kolaylaştırılmasını sağlayacak gümrükleme faaliyetleri ihdas edilirken, öte yanda yasadışı işlemlerin doğru hedeflenmesini ve tespit edilmesini sağlayacak bir örgüt yapısı oluşturulması amaçlanmaktadır.

Araştırmaya katılan gümrük idarelerinde modernizasyona gidilen alanların başında mevzuat gelmektedir. Gümrükler, yeni önceliklerine ve yeni rollerine uygun gümrük mevzuatlarını oluşturmaktadır. Mevzuattan sonra modernizasyona gidilen alanlar ise sırasıyla bilgi yönetimi, muhafaza faaliyetleri, insan kaynakları ve organizasyon yapısıdır.

Araştırmaya katılan ülkelerin % 61'i insan kaynakları konusundaki modernizasyon faaliyetlerini gerçekleştirmişler, yeni istihdam politikaları oluşturarak, toplam personel

içindeki üniversite mezunu personel payını arttırmışlardır.

Kamu Yönetiminde Gümrük İdaresinin Yerini Belirleyen Ulusal Faktörler

Dünya Gümrük Örgütü tarafından yürütülen araştırmaya katılan ülkelerden birisinin gümrük idaresi olarak Gümrük Müsteşarlığı da yukarıda belirtilen sonuçlarla örtüşen bir modernizasyonu gerçekleştirme yolunda önemli adımlar atmıştır.

Gümrük Müsteşarlığınca 1995 yılında Dünya Bankası ile imzalanan

kredi sözleşmesi ile başlatılan ve Dünya Bankası'nın "Kamu Mali Yönetimi" projesinin üç unsurundan birisi olan Gümrük İdaresinin Modernizasyonu Projesi (GİMOP) 3 ayak üzerine oturmaktadır:

1. Gümrük Mevzuatının ve Gümrük Prosedürlerinin Uluslararası Standartlarla Uyumlaştırılması.
2. Gümrük İdarelerinde Bilgisayar Sistemlerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması
3. Gümrük İdaresinin Yeniden Yapılandırılması

GİMOP'un gümrük mevzuatının uluslararası standartlara uyumlaştı-

rılması odaklı ilk ayağı, 05.02.2000 tarihinde 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun ve bu Kanuna bağlı mevzuatın yürürlüğe konulması ile tamamlanmış bulunmaktadır. AB Komisyonu tarafından AB'ye aday ülkeler ile ilgili olarak her yıl yayımlanan İlerleme Raporları'ndan ülkemiz ile ilgili olan ve 13 Kasım 2001 tarihinde yayınlanan İlerleme Raporu'nda yeni Türk Gümrük Kanunu'nun AB müktesebatı ile neredeyse tam uyumlu olduğunun vurgulanması, gümrük mevzuatının yenilenmesi için yapılan çalışmaların sonuçlarının bir göstergesi niteliğindedir.

GİMOP'un gümrük idarelerinin otomasyonu üzerine kurulu ikinci ayağı Mart 1997'de Fransa'dan "SO-FIX" gümrük yazılımının satın alınmasıyla başlatılmıştır. Söz konusu yazılım geliştirilerek Türk gümrük idaresinin ihtiyaçlarına uyarlanmış ve BİLGE (Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri) adı ile Ağustos 1998'den itibaren pilot bölge olarak seçilen Atatürk Havalimanı Gümrük Müdürlüğü'nde uygulamaya konulmuştur. Projenin Mayıs 2000'de başlatılan yaygınlaştırma aşaması Ekim 2001'de tamamlanarak Türkiye genelindeki toplam 65 gümrük idaresi otomasyona geçirilmiş ve toplam dış ticaret hacmimizin % 99'u gerçek

Bu kapsamda yapılan çalışmalardan sonuç alınamamış ve hazırlanan Kanun Tasarısı'nın 1995-2003 döneminde yasalaşması sağlanamamıştır.

zamanlı olarak bilgisayar sistemi kapsamında gerçekleştirilir hale getirilmiştir.

GİMOP'un en az ilk ikisi kadar önemli olan üçüncü ve son ayağını oluşturan gümrük idaresinin yeniden yapılandırılması çalışmaları, Gümrük Müsteşarlığı'nın 1996'dan sonra uygulamaya başladığı nitelikli personel istihdamının gereklerine uygun, çağdaş bir idari yapılanmayı öngören Teşkilat Kanunu'nun yürürlüğe konulması üzerine odaklanmıştır. Bu kapsamda yapılan çalışmalardan sonuç alınamamış ve hazırlanan Kanun Tasarısı'nın 1995-2003 döneminde yasalaşması sağlanamamıştır.

Diğer taraftan, Türk bürokrasisi içinde dış ticaret politikalarını belirleyen ve uygulayan iki farklı kurumun (Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Gümrük Müsteşarlığı) olması ve dönem dönem kurumlar arasında kurumsal çatışmaların yaşanması, özel sektörün devamlı dile getirdiği üzere Türk girişimcisi açısından olumsuz bir faktör olarak gümrük işlemlerinin şeffaf, hızlı ve etkin olarak yürütülmesine ket vurabilmektedir.

SONUÇ:

Son 20 yıl içinde hızla değişen dış ticaret koşullarına uygun bir mevzuatı uygulamaya koyan ve bilgi

teknolojilerinden en ileri seviyede faydalanan gümrük teşkilatının bu yeni yapısına uygun bir personel politikası üretilmesine olanak verecek

ve Gümrük Uzmanlığının bir kariyer kadro olarak benimsenmesini sağlayarak teşkilatın önünü açacak bir Teşkilat Kanununun çıkarılamamış olması sonucu gümrük çalışanlarının çalışma anlayışı ve şevki günümüzde bir kırılma noktası aşamasına gelmiştir. Bu durum gümrük idaresinin kaliteli hizmet üretmesini engellemekte; hızlı, şeffaf ve etkin hizmet üreten bir kamu idaresine dönüşmesi önünde büyük bir tehlike yaratmakta ve en acil çözüm bekleyen sorun haline gelmektedir.

Gümrük Müsteşarlığı'nı yeniden yapılandıracak bir Teşkilat Kanunu'nun 10 yıllık zaman zarfında çıkarılamamış olması manidar ve düşündürücüdür. Bunun nedenleri sorgulanmalı ve Kamu Yönetimi Reformu bu nedenleri bertaraf edecek bir olanak olarak değerlendirilmelidir.

Gümrük Müsteşarlığı'nı yeniden yapılandıracak bir Teşkilat Kanunu'nun 10 yıllık zaman zarfında çıkarılamamış olması manidar ve düşündürücüdür. Bunun nedenleri sorgulanmalı ve Kamu Yönetimi Reformu bu nedenleri bertaraf edecek bir olanak olarak değerlendirilmelidir.

Gümrük idaresi yeniden yapılandırılırken gerek ulusal koşullar ve gerek uluslararası trendler göz önünde bulundurulmalı ve gümrük idaresinin “asli fonksiyonu gümrük vergilerini toplamak olan bir gelir idaresi” olmadığı bilinmelidir. Bu anlamda Maliye Bakanlığı’nın geleneksel ve kurumlaşmış teşkilat yapısının, gümrük idaresinin güncel ve gelecekte sahip olması gereken yapısı ile uygunluk taşımadığı açıktır.

Gümrük idaresinin gelişmiş ülke uygulamalarına benzer şekilde dış ticaret politikasının etkin bir şekilde uygulanmasına olanak sağlayacak şekilde teşkilatlanmış, dış ticaret politikalarının üretilmesi ve uygulanmasında asli görevleri bulunan bir ekonomi birimi olarak aynı konularda çalışan bir diğer Müsteşarlık olan Dış Ticaret Müsteşarlığı ile uzmanlığı temel alan tek bir idare biçiminde örgütlenmesi, ticaret politikalarının uygulanmasındaki iki başlılığı ve kurumlar arasındaki kısır çekişmeleri ortadan kaldırarak gümrük idaresinin kurumsallaşmasını sağlayacak, etkinlik ve verimliliğini artıracaktır.

Teşkilat Üzerine Öneriler

Yönetim Kurulu

Gümrük Müsteşarlığı'nın Türk Kamu İdaresindeki yeri önceki yazıda belirtilen şekilde tanımlandıktan sonra, Müsteşarlık teşkilat yapısının bu tanım doğrultusunda yeniden ele alınması gerektiği tabiidir.

Gümrük Müsteşarlığı teşkilatının yeniden yapılandırılması, mevzuat ve otomasyon boyutları tamamlanmış olan Gümrük İdaresinin Modernizasyonu Projesi'nin sonuçlandırılması ve projenin amaca uygun, etkin ve sürekli olarak yürütülebilmesinin de ön koşuludur.

Gümrük Müsteşarlığı, uluslararası ticarete 1980 yılından bu yana kaydedilen gelişmeler doğrultusunda üstlenmesi kaçınılmaz hale gelen yeni rol ve görevlerini yerine getirmesini sağlayacak ve bu doğrultuda geliştirilmesi zorunlu olan yeni personel politikalarının gerekliliklerine cevap verecek bir yapıya ivedilikle kavuşturulmalıdır.

Bu doğrultuda atılması gereken ilk adımın yukarıda belirtilen zorunluluklar çerçevesinde Müsteşarlığın güncel ihtiyaçlarını karşılayacak bir Teşkilat Kanunu'nun çıkarılması olduğu gerçeğinden yola çıkılarak, bu Kanun ile düzenlenmesinin gerekli olduğuna inanılan temel yapılanma önerileri önem sırasına göre aşağıda sıralanmaktadır:

▪ **Taşra İdaresinde Tekbaşlılık** Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlükleri Bölge Müdürlüğü şeklinde ve adları Gümrük Müsteşarlığı Bölge Müdürlüğü olacak şekilde yeniden örgütlenmeli ve Bölge Müdürlüklerinin sayısı azaltılmalıdır.

▪ **Muayene Memurları** Müsteşarlığın kilit öneme sahip ve en sorunlu kadrosu olan muayene memurlarına "gümrük denetmenliği" unvanı verilmelidir.

▪ **Gümrük Uzmanları** Gümrük uzman ve yardımcıları sözleşmeli personel statüsüne geçirilerek özlük hakları, atanma ve görevde yüksel-

melerine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler yapılmalıdır.

▪ **Gümrük Uzmanlığı** Müsteşarlık merkez teşkilatında uzmanlaşmaya geçiş sürecinin tamamlanması için hali hazırda merkez teşkilatında çalışan ancak gümrük uzmanı/yardımcısı unvanını taşımayan personele gümrük uzmanı unvanının verilebilmesine ilişkin koşullar, uzmanlığın gerektirdiği nitelikler göz önünde bulundurularak bütün kadro ve unvanların üstünde hem fikir olacağı bir şekilde belirlenmelidir.

▪ **Kurum Dışından Atamalar** Teşkilat Kanunu'nda, gümrük idaresinin yönetim kadrolarına teşkilat dışından atama yapılmasını engelleyecek hükümler yer almalıdır. Çağdaş yönetim anlayışının bir gereği olarak yönetim ve denetim fonksiyonları çok farklı iki ihtisas alanı olarak değerlendirilmelidir. Bu çerçevede, gümrük idaresinin yönetimi ile gümrük idarelerinin denetimi işlevlerinin ayrı ayrı ihtisaslaşmış kadrolarca yürütülmesi Müsteşarlıkta yapılacak tüm görevlendirmelerde temel ilke olarak dikkate alınmalıdır.

Bunların yanı sıra yeni Teşkilat Kanunu'nun yasalaşması beklenilmeksizin idari tasarruf yoluyla gerçekleştirilmesi mümkün olan düzenlemelere aşağıda yer verilmiştir.

✓ Araştırma Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı uluslararası platformda gümrük mevzuatı ve uygulamaları konusunda gelişen trendleri izleyecek şekilde araştırma yapacak bir birim olarak yeniden yapılandırılmalı ve Müsteşarlığın beyni olmalıdır.

✓ Teşkilat Kanunu'nda yapılacak düzenleme ile taşra teşkilatının Bölge Müdürlükleri olarak örgütlenmesi ve doğrudan Müsteşarlığa bağlanması ile bağlantılı olarak AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün de, Avrupa Birliği ve DGÖ ile Gümrükler Genel Müdürlüğü arasında aracı durumundan kurtararak daha aktif görev alması sağlanmalıdır. Yapılacak düzenleme ile AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nde ulusal gümrük uygulamaları konusundaki bilgi birikimi ve ayrıca AB mevzuatının ulusal mevzuata aktarılması ve AB uygulamalarına paralel gümrük uygulamalarının oluşturulmasına yönelik olarak Gümrükler Genel Müdürlüğü'nce yürütülen faaliyetlerde AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün katkısı ve işlevi artırılmalıdır.

✓ Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü, her türlü sonradan kontrol işlemlerini içerecek şekilde yeniden yapılandırılmalı ve Gümrük

Uzman Yardımcısı istihdamı yoluyla hızla uzmanlaştırılmalıdır.

✓ Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, 4926 sayılı Yasa ile ilgili gümrük idaresinin yaptığı bütün takibatları, bu takibatlar ile ilgili olarak diğer merkez birimleri ile koordinasyonu üstlenmelidir.

✓ Hukuk Müşavirliği, Hukuk Fakültesi mezunu gümrük uzman yardımcısı istihdamı ile desteklenmelidir.

✓ Eğitim Dairesi Başkanlığı, gümrük idaresinin tüm hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayacak aktif bir yapıya dönüştürülmeli ve bir "gümrük okulu" işlevini yerine getirmelidir. Müsteşarlığın merkez ve taşra teşkilatında görevli her unvandaki personele yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri, bu konudaki ihtiyaçların doğru tespit edilmesini sağlayacak yöntemler ile planlanmalı; geliştirilecek eğitim programlarının süreklilik ve düzenlilik esasına göre hayata geçirilmesi sağlanmalıdır. Eğitim faaliyetlerinin organizasyonunda ve gerçekleştirilmesinde uzman kadrodan mümkün olan en fazla ölçüde yararlanılmalıdır. Eğitim faaliyetleri, taşra teşkilatında görevli personel ile merkez teşkilatta görevli personelin karşılıklı olarak bilgi ve birikim değişiminin

sağlanması, merkez ve taşra teşkilatındaki görevli personel arasında iletişim olanaklarının artırılması ve bu sayede Müsteşarlık personelinin çalıştıkları kuruma olan bağlarının güçlendirilmesi için önemli araçlar olarak değerlendirilmelidir.

✓ Gümrükler Genel Müdürlüğü, birçoğu yukarıda sayılarak diğer Müsteşarlık birimlerine aktarılan görevlerinden arındırılmalı ve işlev açısından gümrük rejimleri ve gümrükçe onaylanmış diğer işlem veya kullanımlara ilişkin ana uygulayıcı birim olarak yeniden yapılandırılmalıdır.

GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Reorganizasyon İhtiyacı

Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün mevcut organizasyon şeması, görev dağılımı ve yerleşik iş süreçleri, seri ve nitelikli hizmet üretimini güçleştiren, üretilen hizmetin kalitesini azaltan hantal bir yapı ortaya çıkarmaktadır. Bu yapının doğurduğu sakıncalar, en üst yönetimde görevli kadrolardan başlayarak her kademedeki personel tarafından hissedilmekte ve eleştirilmektedir. Görev tanımlarının net olarak yapılmadığı, idari kademelerin yetki ve sorumlu-

luklarının belirlenmesinde muğlak alanların olduğu bu hantal yapı, belirli teknik konulardan sorumlu belirli yönetim kademelerinin kendi görev ve yetki alanında olmaması gereken rol ve işlevleri üstlenmeleri sonucunu doğurmaktadır. Her birimin görev tanımlarının yapılması ve bu tanımlara göre hizmet üretebilmek için gerekli yetkilerle donatılması zorunludur.

Bu çerçevede, Gümrük Müsteşarlığı'nın amiral gemisi olan Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün organizasyon yapısının yeniden düzenlenmesi ve iş akışlarının revize edilmesi, Müsteşarlığın yeniden yapılanma çalışmaları içinde özel bir önem taşımaktadır.

İdari Kadrolar

Genel Müdürlük Makamı bir koordinasyon ve temsil makamıdır. Makamın bu rolü yerine getirebilmesinin ön koşulu ise, Genel Müdür Yardımcılıklarının ve Daire Başkanlıklarının aktif hale getirilerek, gerekli görev tanımlarının ve yetki devirlerinin yapılmasıdır.

Önerilen yeniden yapılanma modeli, bu çalışmanın ilk bölümünde zikredilen ve DGÖ üyesi ülkelerde yürütülen gümrük idarelerindeki yeniden yapılanma faaliyetlerinde ön plana çıkan "idari katmanların gide-

rek azaltılması" ilkesi ile birlikte değerlendirildiğinde gerçek anlamını bulmaktadır. Genel Müdürlüğün yeniden yapılanma faaliyetlerinin amacına ulaşabilmesi için, idaredeki bürokratik ara kademe sayısının minimum seviyede tutulması, var olan idari kademelerin sayısının azaltılması zorunludur.

Genel Müdürlüğün mevcut yapılanmasında idari kademelerin ve insan kaynağının piramidal dağılımı esastır. Yeniden yapılanmada, oluşturulacak minimum sayıdaki dikey kademe altında maksimum genişlikte yatay örgütlenme ve personel dağılımı yaratılmalıdır.

Organizasyon Model Önerisi

Yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında atılması gereken ilk adım Genel Müdürlüğün organizasyon şemasının yeniden düzenlenerek, bu yapıda yer alacak idari kademele- rin görev ve yetkilerinin tanımlanması olmalıdır.

Gümrükler Genel Müdürlüğünün yapılanmasında gümrük rejimleri dahil olmak üzere gümrük uygulamalarının baz alınması esastır korunmalıdır. Haziran 2001'de başlatılan gümrük rejimleri esaslı örgütlenmeye dayalı yeniden yapılandırma çalışmaları esas alınarak sonuçlandırılması sağlanmalıdır. Bu temel üye-

rine kurulacak yapıdaki görev dağılımının ayrıntıları ve imza yetkilerinin kullanımı ile ilgili hususlar ayrıca düzenlenmelidir.

Sektörlerin İzlenmesi

Ülkemizin dış ticaret hacminin artırılması, bu yapılırken ihracatın ithalatı karşılama oranının artırılması ve müşteri odaklı yeni hizmet anlayışı içerisinde yerli üreticinin sorunlarına çözüm üretilmesi, ancak dış ticaret erbabı ile devamlı dirsek temasında bulunulmasını sağlayacak şekilde sektör kurulları oluşturularak derhal yaşama geçirilmelidir.

Sektör kurulları her bir sektörün gümrük mevzuatı ve uygulamaları bakımından en fazla bağlantılı olduğu Şubenin sekreteryasında ve ilgili daire başkanının sorumluluğunda izlenmelidir. Sektörler için belirlenecek her bir Şube gerek sektörün yapısı ve ülkemiz ekonomisi içindeki yerini gerekse de sektörün gümrük idaresi ile ilgili talep ve sorunlarını analiz ederek bu konuda güncelliği ve devamlılığı olan dosyalar üzerinden sektörleri takip etmelidir. Kurulların çalışma usul ve esasları bir Genelge ile belirlenmelidir.

1918 Sayılı Kanun İle 4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun Suç Ve Cezalar Yönünden İncelenmesi (2)

Gülşen TOPÇUOĞLU
Hukuk Müşaviri

4 926 sayılı Kanunda suç olarak tanımlanan fiiller, kural olarak 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunda da kaçakçılık suçu olarak yer almaktaydı. Her iki Kanunun suç tanımları incelendiğinde, suçun maddi unsuru yönünden bazı farklılıklar bulunduğu görülmektedir.

Bunlardan biri, 1918 sayılı Kanun'un 5/6/1985 tarih ve 3217 sayılı Kanun'un 2 nci maddesi ile değişik 20 nci maddesinde yer alan; "Her ne şekilde olursa olsun hile veya suiistimal gibi kanun dışı yollarla veya gerçeğe aykırı her türlü beyanname veya belge ibrazı ile gümrüğü yanılarak muamelesini yaptırmak suretiyle eksik resim veya vergi ödemek veya resim veya vergileri ödeme-

mek, ödenmeksizin ödenmiş veya muamelesi yaptırılmış veya resim veya vergiye tabi olduğu halde muafiyete tabi mal gibi gösterilmek veya özel kanunlarla veya ithalat rejimi kararlarıyla ithali yasak veya tekele tabi bir malı, ithali yasaklanmamış olarak veya tekel dışında göstermek suretiyle memlekete mal veya eşya ithal edenler veya ithale teşebbüs eyleyenler;..." şeklindeki hükümdür.

Bu hüküm, 4926 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (c) bendinde, "Gerçeğe aykırı belge ile gümrük idaresini yanıltarak, vergilerini hiç ödememek veya eksik ödemek, vergileri ödenmeksizin ödenmiş veya işlemleri yaptırılmış gibi göstermek, vergiye tabi olduğu halde muafiyete tabiymiş gibi göstermek suretiyle eş-

ya ithal veya ithale teşebbüs etmek." şeklinde değiştirilmiştir.

Her iki düzenlemenin de esas amacı, gümrük idaresini yanıltmak suretiyle vergi ödememek veya eksik ödemek olmakla birlikte, 1918 sayılı Kanun'un 20 nci maddesinde bulunan "her ne şekilde olursa olsun hile veya suiistimal gibi kanun dışı yollarla veya gerçeğe aykırı her türlü beyanname veya belge ibrazı ile gümrüğü yanıltarak" şeklinde başlayan tanımlamaya, 4926 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (c) bendinde "gerçeğe aykırı belge ile gümrük idaresini yanıltarak" şeklinde yer verilmesi ile önemli bir değişiklik yapılmıştır. Yeni düzenlemede "her ne şekilde olursa olsun hile veya suiistimal gibi kanun dışı yollarla" ifadesine yer verilmemiş, bu suretle 1918 sayılı Kanun'un kapalı ve geniş yorumuna elverişli ifadesi terkedilmiştir.

Bir başka değişiklik ise, 1918 sayılı Kanun'un 20 nci maddesinde geçen "...gerçeğe aykırı her türlü beyanname veya belge ibrazı ile gümrüğü yanıltarak.." ifadesinin, 4926 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (c) bendinin "gerçeğe aykırı belge ile gümrük idaresini yanıltarak" şekline dönüşmüş olmasıdır. Bu hüküm uyarınca, tek başına beyanname

hükümün kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu ifadeden, beyanname ile birlikte, beyannameye eklenmesi gereken belgelerin anlaşılması gerekmektedir. Aksi takdirde, 1918 sayılı Kanun'un 20 nci maddesinin lafzı değiştirilmez ve bu ifade yerine 3 üncü maddenin (d) bendindeki gibi "gerçeğe aykırı her türlü beyanname ve belge" ifadesi kullanılırdı.

Bir başka değişiklik, 1918 sayılı Kanun'un 29/6/2001 tarih ve 4704 sayılı Kanun'un 2 inci maddesi ile değişik Ek 2/III üncü maddesinde; "İthalı veya ihracı lisansa, şarta, izne, kısıntıya, standardizasyon kontrolüne veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olan eşyayı, her ne şekilde olursa olsun gerçeğe aykırı her türlü beyanname veya belge ibrazı ile gümrüğü yanıltarak işlemini yaptırmak suretiyle ithal veya ihraç edenler veya bunlara teşebbüs edenler,..." şeklinde tanımlanan suçun, 4926 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (d) bendinde ikiye ayrılarak düzenlenmesidir.

Hükümün (1) inci alt bendinde; "İthalı; lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olan eşyayı gerçeğe aykırı her türlü beyanname ve belge ile gümrük ida-

resini yanıltarak işlemini yaptırmak suretiyle ithal etmek veya bunlara teşebbüs etmek." denildiği halde; (2) numaralı alt bentte; "İthali, insan sağlığı ve güvenliği, hayvan ve bitki varlığı ve sağlığı, çevrenin korunması, tüketicinin doğru bilgilendirilmesi ve ticari kalite yönlerinden standardizasyon kontrolüne tabi olan eşyayı, standarda uygun olmadığı halde gerçeğe aykırı her türlü beyanname ve belge ile gümrük idaresini yanıltarak standarda uygun ya da standart dışı göstermek suretiyle ithal etmek." ifadesi kullanılmıştır.

4926 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (d) bendinin (2) nci alt bendinin incelenmesinden de görüleceği üzere, ithali insan sağlığı ve güvenliği, hayvan ve bitki varlığı ve sağlığı, çevrenin korunması, tüketicinin doğru bilgilendirilmesi ve ticari kalite yönlerinden standardizasyon kontrolüne tabi olan eşyadan söz edilmektedir. Bu suç tanımı ile 1918 sayılı Kanun'un Ek 2/III üncü maddesindeki suç tanımı karşılaştırıldığında yeni bir suç tanımı yapıldığı ortaya çıkmaktadır. 1918 sayılı Kanun'da, standart kontrolüne tabi her türlü eşyanın bilerek standarda uygun gösterilmek suretiyle ithal edilmesi veya buna teşebbüs edilmesi suç sayılırken, 4926 sayılı Kanun'da

belli nedenlerle standardizasyon kontrolüne tabi eşyadan söz edilmektedir.

Tanımı değişen bir başka hüküm, 1918 sayılı Kanun'un 45 inci maddesinde yer alan ihracat suçlarına ilişkin hükümdür. Bu hüküm, 4926 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (1) bendinde üç ayrı alt bent halinde düzenlenmiştir.

1918 sayılı Kanun'un 29/6/2001 tarih ve 4704 sayılı Kanun'un 1 inci maddesi ile değişik 45 inci maddesinde yer alan, "Gümrük kapıları ve yolları dışındaki yerlerden memleket dışına eşya çıkaranlar veya bunları çıkartmak için gümrüklere verdikleri beyannamelerde cins, nevi, miktar, menşe, gönderileceği yer ve ticari eşya için ihracat amacıyla yapılan satışta gerçekte ödenen veya ödenecek fiyat bakımından yanlış beyanda bulunanların, bu fiilleri bir menfaat temini amacıyla işlemeleri halinde temin edilen veya edilecek olan menfaatin beş katına kadar ağır para cezasına hükmolunur. Hükmolunacak ağır para cezası beş milyar liradan az olamaz." hükmü ile gümrük kapıları dışından eşya çıkarma fiili suç olarak öngörülüp cezai yaptırıma bağlanmış iken 4926 sayılı Kanun'da bu fiil kaçakçılık suçu kabul edilmemiştir.

Bunun çok doğal bir sonucu olarak gümrük kapısından, gümrük işlemine tabi olmaksızın eşya çıkarmak fiili de kaçakçılık suçu olarak nitelendirilemeyecektir. Yeni düzenlemeye göre gümrük kapıları dışındaki yerlerden yapılan veya gümrük kapısından geçtiği halde gümrük işlemine tabi tutulmadan ihraç edilen eşyada belge ibrazı ve bu belgelere dayanılarak sağlanacak bir menfaat söz konusu olmadığından kaçakçılık suçunun oluşmayacağı düşüncesindedim.

4926 sayılı Kanun'un 3/1-2 ve 3 üncü madde hükümlerindeki düzenlemeler dikkate alındığında "teşebbüs etmek" fiiline de yer verilmediği ortaya çıkmaktadır. Bu ifadeye göre ihracat suçlarında teşebbüs fiili kanun koyucu tarafından kaçakçılık suçu olarak öngörülmemiştir. Bu nedenle 1918 sayılı Kanunu'nun yürürlüğü sırasında işlenen ve 45 inci madde uyarınca suç duyurusunda bulunulan fiiller hakkında da Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesi uyarınca soruşturma veya yargılamaya devam edilmeyeceği kanısındayım.

İhracatta teşebbüs halinin suç olarak öngörülmemiş olması nedeniyle ortaya çıkabilecek boşluğu kanun koyucu, hükme birinci alt bendi eklemek suretiyle gidermeye çalış-

mıştır. Hayali ihracatın teşebbüs safhasında önlenmesi ve kaçakçılıkla etkin mücadeleyi sağlamak amacıyla getirilen 3/1-1 inci maddesinde, "İhraç eşyasının yapılan beyan ve eki belgelere göre miktarı veya cinsinde yüzde ondan fazla farklılık çıkması." şeklinde bir suç tanımı getirilmiş, bu suçun yaptırımı olan 4 üncü maddenin (1) bendinin 1 inci alt bendinde yazılı olan cezayı gümrük komisyonlarının uygulayacağı, 26 ncı maddenin birinci fıkrasında hüküm altına alınmıştır.

4926 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (1) bendinin birinci alt bendinde yer alan bu hüküm, uygulamada pek çok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Öncelikle "farklılık çıkması" ifadesinin, miktar fazlalığını kapsayıp kapsamayacağı tartışması başlatılmıştır. Yukarıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda gümrük kapıları dışından veya gümrük kapısından ancak gümrük işlemine tabi tutulmaksızın eşya ihracı şeklindeki fiili suç olarak kabul etmeyen kanun koyucunun, belge ibrazı ve gümrük işlemine tabi tutulma sırasında miktarı fazla çıkan eşya hakkında da kabul etmeyeceği açıktır. Bu itibarla, düzenleme miktar eksikliğini kapsamaktadır. Farklılık ifadesine yer verilmesinin nedeni cins yönündendir.

Zaman zaman beyan edilen ihraç eşyası içinde ihraç eşyası ile ilgisi bulunmayan, hiçbir ekonomik değeri olmayan eşya çıkabilmektedir. Bu gibi durumlarda uygulanmak üzere düzenlemeye birinci alt bent getirilmiştir.

Önemli bir başka tartışma da, miktar ve cinsi farklı çıkan eşyaya uygulanacak yaptırım konusunda olmaktadır. 4926 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin (1) bendinin birinci alt bendinde yer alan düzenlemeye göre miktarı veya cinsi farklı çıkan eşyanın beyan edilen FOB kıymetinin üçte biri oranında para cezası verilecektir. "Beyan edilen FOB kıymet" ifadesinden anlaşılması gereken, eşyanın tümü için beyan edilen FOB kıymet olmayıp, farklı çıkan eşya için beyan edilen FOB kıymet olduğu düşüncesindedir.

Kaçakçılık Suçlarına Verilecek Cezalar Yeniden Belirlenmiştir: 1918 sayılı Kanun'un eleştirilen en önemli yönü ceza adaletinin sağlanamaması ve limit sorunu idi. 4926 sayılı Kanun ile kaçakçılık suçlarına uygulanacak cezalar yeniden belirlenmiş, 4 üncü maddesi ile her bir fiilin cezası ayrı ayrı düzenlenmiştir. Özellikle suç ve cezalar arasında adil bir dengenin kurulmasına çalışılmış, kaçakçılık olayına karışan kişi sayısı

ve eşya değerine bağlı olarak ortaya çıkmakta olan adaletsizliğe son verilmiş ve limit sorunu tamamen çözüme kavuşturulmuştur.

1918 sayılı Kanun'un 27 nci maddesinin ikinci fıkrasında, suçun toplu işlenmesi halinde sekiz seneden on iki seneye kadar hapis cezası öngörülmekte idi. 1918 sayılı Kanun'un bazı maddelerinde yer alan bireysel kaçakçılık suçları para cezası yaptırımına bağlanmışken özellikle birden fazla kişinin katılımı ile işlenmesi kaçınılmaz olan ticari kaçakçılık suçları toplu kaçakçılığa dönüşmekte ve başlı başına yeni bir suç vasfında görülerek hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektirir hale dönüşmekteydi. Bu durum, büyük bir adaletsizliğe neden olmakta aynı menfaatin bir kişi tarafından işlenen suçla elde edilmesi ile iki tarafından işlenmesi suretiyle elde edilmesi arasında ceza yaptırım yönünden farklı hüküm kurulmasına neden oluyordu. Öncelikle 4926 sayılı Kanun, suçun toplu işlenmesi halini ayrı cinsten bir yaptırıma tabi tutmamış, bu durumu sadece bir ağırlaştırıcı neden kabul ederek verilecek cezanın yarısı oranında arttırılarak uygulanacağını hüküm altına almak suretiyle daha adil bir cezalandırma sistemi getirmiştir.

1918 sayılı Kanun'un yukarıda

belirtilen ve adil olmayan bu yönü, 27 nci maddeye 5/6/1985 tarih ve 3217 sayılı Kanun'la eklenen 4 üncü fıkra ile giderilmeye çalışılmış ve kaçakçılık suçuna konu eşyanın gümrüklenmiş piyasa değerinin Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen limiti geçmemesi halinde hapis cezasının uygulanmayacağı, sadece öngörülen para cezasına hükmedileceği belirtilmiştir. Bu durumda da yine bir adaletsizlik ortaya çıkmakta, aynı davranış sonucu elde edilen menfaate bağlı olarak failerin hürriyetinden yoksun kalıp kalmaması durumu ortaya çıkmaktaydı. 4926 sayılı Kanun'la getirilen hüküm ile bu sorun da ortadan kaldırılmıştır.

4926 sayılı Kanun'da suç olarak tanımlanan fiillere uygulanacak cezalar ile 1918 sayılı Kanun'daki cezalardan hangisinin sanık lehine olduğu hususunun belirlenebilmesine yönelik olarak hazırlanan tablo ekte yer almaktadır.

4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu

Suç Hükümü	Suç Oluşturan Eylem (Suç Tanımı)	Ceza Hükümü	Ferdi Ceza	Toplu Ceza	Zorallm
3/a-1	Gümrük kapılarından geçiremsizin eşya ithali veya buna teşebbüs etmek	Eşya değeri fahiş değilse 4/a-1, 1. cümle	Gümrükleilmiş değerin 3-6 katı ağır para cezası	Gümrükleilmiş değerin 4,5-9 katı ağır para cezası	Eşya ve koşulları mevcutsa taşıma aracının zorallmı
3/a-1	Gümrük kapılarında geçiremsizin eşya ithali veya buna teşebbüs etmek	Eşya değeri fahişse 4/a-1 2. Cümle	Gümrükleilmiş değerin 3-6 katı ağır para cezası, ayrıca 1-3 yıl hapis cezası	Gümrükleilmiş değerin 4,5-9 katı ağır para cezası, ayrıca 1,5-4,5 yıl hapis cezası	Eşya ve koşulları mevcutsa taşıma aracının zorallmı
3/a-2	Gümrük kapılarında gümrük işlemline tabi tutmaksızın eşya ithali veya buna teşebbüs etmek	4/a-2	Gümrükleilmiş değerin 3-6 katı ağır para cezası	Gümrükleilmiş değerin 4,5-9 katı ağır para cezası	Eşya ve koşulları mevcutsa taşıma aracının zorallmı
3/a-3	Transit rejimi çerçevesinde taşınan ve serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı gümrük bölgesinde bırakmak veya buna teşebbüs etmek	4/a-2	Gümrükleilmiş değerin 3-6 katı ağır para cezası	Gümrükleilmiş değerin 4,5-9 katı ağır para cezası	Eşya ve koşulları mevcutsa taşıma aracının zorallmı
3/a-4	3/a-1,2,3 alt bentlerde belirtilen eşyayı bilerek taşımak, satmak, satın almak, satışa arz etmek, alınıp satılmasına aracılık etmek (İkincil suçlar)	4/a-2	Gümrükleilmiş değerin 3-6 katı ağır para cezası	Gümrükleilmiş değerin 4,5-9 katı ağır para cezası	Eşya ve koşulları mevcutsa taşıma aracının zorallmı
3/b ilk cümle	Kanunlar ve uluslararası anlaşmalarla ithali ve ihracı yasaklanmış eşyayı ithal veya ihrac veya bunlara teşebbüs etmek (Yolcular üzerinde çıkması dâhil)	4/b	2-6 yıl ağır hapis cezası ve CIF-FOB kıymetinin 5-10 katı ağır para cezası	3-9 yıl ağır hapis cezası ve CIF-FOB kıymetinin 7,5-15 katı ağır para cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı
3/b ikinci cümle	İthali yasak eşyayı bulundurmamak, satmak, satın almak, saklamak, satışa arz etmek, alınıp satılmasına aracılık etmek, bilerek taşımak (İkincil suçlar)	4/b	2-6 yıl ağır hapis cezası ve CIF-FOB kıymetinin 5-10 katı ağır para cezası	3-9 yıl ağır hapis cezası ve CIF-FOB kıymetinin 7,5-15 katı ağır para cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı
3/c	Gerçeğe aykırı belge ile gümrüğü yanılarak vergileri ödemedenden veya eksik ödeyerek eşya ithali veya buna teşebbüs etmek	4/c	Alınmamış veya eksik alınan vergilerin 10-20 katı ağır para cezası	Eksik verginin 15-30 katı ağır para cezası	Eşya ve koşulları mevcutsa taşıma aracının zorallmı
3/d-1	İthali lisansa, şarta, izne, kısıntıya, uygunluk, yeterlilik belgesine tabi eşyayı gerçeğe aykırı belge ve beyanname ile gümrüğü yanılarak ithal veya buna teşebbüs etmek. (Yolcular üzerinde ticari miktarda varsa veya gizlenmişse bu madde uygulanır.)	4/d-1	Gümrükleilmiş değerin 3-6 katı ağır para cezası	Gümrükleilmiş değerin 4,5-9 katı ağır para cezası	Eşya ve koşulları mevcutsa taşıma aracının zorallmı
3/d-2	İthali belli nedenlerle standart kontrolüne tabi eşyayı gerçeğe aykırı belge ve beyanname ile gümrüğü yanılıp ithal etmek (teşebbüs yok)	4/d-2	Gümrükleilmiş değerin 10-20 katı ağır para cezası	Gümrükleilmiş değerin 15-30 katı ağır para cezası	Eşya ve koşulları mevcutsa taşıma aracının zorallmı
3/e	Vergiden muaf ithal edilen eşyayı ithal amacı dışında kullanmak, satmak, bilerek satın almak.	4/e	Eksik alınan vergilerin 7-14 katı ağır para cezası	Eksik alınan verginin 10,5 - 21 katı ağır para cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı yok

3/f	Türkiye'ye geçici olarak ithal olunan eşyayı yurt dışı edilmediği halde her türlü belge ile yurt dışı etmiş gibi göstermek, bu suretle gelen eşyayı satmak, bilerek satın almak.	4/f	Gümrüklenmiş değer 3-6 katı ağır para cezası	Gümrüklenmiş değer 4,5-9 katı ağır para cezası	Zorunlu yok
3/g	Gümrük kontrolü altında işlemek üzere ithal edilen eşyayı veya bu eşyadan üretilen eşyayı gerçeğe aykırı her türlü belge ile serbest dolaşıma sokmak veya buna teşebbüs etmek	4/g	Gümrüklenmiş değer 2-4 katı ağır para cezası	Gümrüklenmiş değer 3-6 katı ağır para cezası	Zorunlu yok
3/h	Antrepo veya geçici depolama yerlerindeki eşyayı gümrüğün izni olmadan kısmen veya tamamen çıkarmak veya değiştirmek	4/h	Gümrüklenmiş değer 2-4 katı ağır para cezası	Gümrüklenmiş değer 3-6 katı ağır para cezası	Zorunlu yok
3/i-1	İhraç eşyasının beyan belgelerine göre miktarı veya cinsinde %10'dan fazla farklılık çıkması	4/i-1	FOB değerinin 1/3'ü oranında para cezası	Ferdi cezanın yarısı oranında arttırım	Zorunlu yok
3/i-2	Gerçeğe aykırı belge ibrazı ile ihracat vergilerini ödememek, eksik ödemek veya devletçe uygulanan teşvik ve süsbansiyonlardan veya parasal iyadelerden yararlanmak şeklinde haksız menfaat temin etmek	4/i-2	FOB değerinin 5-10 katı ağır para cezası	FOB değerinin 7,5-15 katı ağır para cezası	Zorunlu yok
3/i-3	İhracı lisansa, şarta, izne, kısıntıya, uygunluk, yeterlilik belgesine tabi eşyayı gerçeğe aykırı belge ve beyanname ile gümrüğü yanıltarak ihraç etmek.	4/i-3	FOB değer 1/3 ile 2/3'ü arasında ağır para cezası	Ferdi cezanın yarısı oranında arttırım	Zorunlu yok
5/1	Teşekkül kurmak	5/1	2-6 yıl ağır hapis cezası	---	---
5/2	Teşekkül halinde kaçakçılık suçunu işlemek	5/2	2-6 yıl ağır hapis cezası ve ilgili maddelerdeki cezalar bir kat arttırılarak uygulanır	---	İlgili maddeler uygulanır

1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun				4926 sayılı Kanuna Göre		
Muadil Ceza Hükümü (1918)	Ferdi Ceza	Toplu Ceza	Zorallm	Görevli Mahkeme	Ön öde-me	Zaman-aşımı
25/2	Gümrük değerinin bir katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyarın altındaysa gümrüklemlmiş değerin 4 katından az olmamak üzere ağır para cezası, üstündeysse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
25/2	Gümrük değerinin bir katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyarın altındaysa gümrüklemlmiş değerin 4 katından az olmamak üzere ağır para cezası, üstündeysse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Asliye Ceza Mah.	Yok	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
25/2	Gümrük değerinin bir katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyarın altındaysa gümrüklemlmiş değerin 4 katından az olmamak üzere ağır para cezası, üstündeysse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
Ek.11	Gümrük değerinin iki katına kadar ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyarın altındaysa gümrüklemlmiş değerin 4 katından az olmamak üzere ağır para cezası, üstündeysse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
25/2	Gümrük değerinin bir katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyarın altındaysa gümrüklemlmiş değerin 4 katından az olmamak üzere ağır para cezası, üstündeysse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
25-26	1-5 yıl ağır hapis cezası ve gümrüklemlmiş değerin 1 katı ağır para cezası	8-12 yıl ağır hapis cezası ve gümrüklemlmiş değerin 6 katından az olmamak üzere ağır para cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Ağır Ceza Mah.	Yok	10 + 5 yıl Toplam 15 yıl
25-26	1-5 yıl ağır hapis cezası ve gümrüklemlmiş değerin 1 katı ağır para cezası	8-12 yıl ağır hapis cezası ve gümrüklemlmiş değerin 6 katından az olmamak üzere ağır para cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Ağır Ceza Mah.	Yok	10 + 5 yıl Toplam 15 yıl
Md.20	Noksan vergi ve resimlerin üç katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyarın altındaysa gümrüklemlmiş değerin 4 katından az olmamak üzere ağır para cezası, üstündeysse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
Ek.2/III	1-5 yıl ağır hapis cezası ve gümrüklemlmiş değerin 1 katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyarın altındaysa gümrüklemlmiş değerin 4 katından az olmamak üzere ağır para cezası, üstündeysse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
Ek.2/II	1-5 yıl ağır hapis cezası ve gümrüklemlmiş değerin 1 katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyarın altındaysa gümrüklemlmiş değerin 4 katından az olmamak üzere ağır para cezası, üstündeysse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
1/E	Eşyanın gümrüklemlmiş değerinin bir katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyarın altındaysa gümrüklemlmiş değerin 4 katından az olmamak üzere ağır para cezası, üstündeysse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorallmı	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl

1/E	Eşyanın gümrüklenmiş değerinin bir katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyon altındaysa gümrüklenmiş değer 4 katından az olmak üzere ağır para cezası, üstündeyse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorunluluğu	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
EK.10	Eşyanın gümrüklenmiş değerinin üç katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyon altındaysa gümrüklenmiş değer 4 katından az olmak üzere ağır para cezası, üstündeyse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorunluluğu	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
EK.9	Filiin temas ettiği maddede yazılı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyon altındaysa gümrüklenmiş değer 4 katından az olmak üzere ağır para cezası, üstündeyse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorunluluğu	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
Md.45	Temin edilen menfaatin 5 katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyon altındaysa gümrüklenmiş değer 4 katından az olmak üzere ağır para cezası, üstündeyse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorunluluğu	Gümrük Komisyonları	Yok	5 yıl
Md.45	Temin edilen menfaatin 5 katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyon altındaysa gümrüklenmiş değer 4 katından az olmak üzere ağır para cezası, üstündeyse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorunluluğu	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
Md.45	Temin edilen menfaatin 5 katı ağır para cezası	Gümrük değeri 31 milyon altındaysa gümrüklenmiş değer 4 katından az olmak üzere ağır para cezası, üstündeyse ayrıca 8-12 yıl ağır hapis cezası	Eşya ve taşıma aracının zorunluluğu	Asliye Ceza Mah.	Var	5+2,5 yıl Toplam 7.5 yıl
26	5-7 yıl ağır hapis cezası	---	---	Ağır Ceza Mah.	Yok	10+5 yıl Toplam 15 yıl
27/1	10-15 yıl ağır hapis cezası ile birlikte gümrüklenmiş değer 4 ile 6 katı ağır para cezası	---	Eşya ve taşıma aracının zorunluluğu	Ağır Ceza Mah.	Yok	10+5 yıl Toplam 15 yıl

Yabancı Ulaştırma Kurumlarının Kazançlarının Vergilendirilmesine Yönelik Esaslar

Ozan ERDOĞAN
Vergi Uzmanı^(*)

GİRİŞ
İnsanoğlunun ihtiyaç ve isteklerinin karşılanması yüzyıllardır hep en önemli konu olmuştur. Bu ihtiyaç ve isteklerinin karşılanması ise üretimle ve üretim sonucu oluşan malların insanların bunları temin edebileceği yerlere ulaştırılmasıyla mümkün olmuştur. Ulaşım hizmetini eski çağlarda deve kervanları, daha sonra denizciliğin gelişmesiyle gemiler yerine getirmiştir.

Günümüzün modern teknolojileri ile malların bir yerden bir yere ulaştırılması kara, hava ve deniz yollarının hepsi birarada kullanılarak yerine getirilmektedir. Ulaşım işi doğası gereği bazan birden fazla ülke geçilerek bu hizmetin sunulmasını gerektirmekte ve geçilen her bir ülke bu faaliyetten elde edilen kazancı vergilendirme yoluna gidebilmektedir.

Bu yazımızda yabancı ulaştırma kurumlarının Türkiye'ye hizmet teslimlerinden dolayı elde ettikleri gelirlerin Türk Vergi Kanunları açısından değerlendirilmesi yapılacaktır. Bunların elde ettikleri gelirlerin Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşmaları karşısındaki durumu ise bu çalışmasının kapsamı dışındadır.

ULAŞTIRMA İŞLERİNDEN ELDE EDİLEN KAZANCIN VERGİLENDİRİLMESİ

Dar mükellef yabancı ulaştırma kurumlarının, Türkiye'de bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançların vergilendirilmesi esasları, Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK)'nun 18. ve 19. maddelerinde hüküm altına alınmıştır.¹

(*) Deloitte

¹ A. Murat YILDIZ, Cem TEKİN: "Dar Mükellef Kurumların Vergilendirilme-

Yabancı ulaştırma kurumları, Türkiye’de Şube açarak yada daimi temsilci bulundurarak devamlı olarak ulaştırma faaliyetlerinde bulunuyorlarsa elde edecekleri kazançlar ticari kazançtır. KVK’nın 19. maddesinde belirtilen yolcu, yk, bagaj taşımalarına ilişkin sözleşmelerin Türkiye’de işyerlerinde veya daimi temsilci tarafından yapılmış olması veya taşıma bedellerinin Türkiye’de denmiş bulunması, ticari kazancın oluşması için yeterlidir. Biletin bu işyerinde veya temsilci tarafından satılması Őartı aranılmamaktadır. Eğer ulaştırma işi bütünüyle Türkiye sınırları içinde icra ediliyorsa matrah tespiti genel rejim gereği gibi yapılacaktır. Yapılan ulaştırma işi ülkeler arası yapılıyorsa matrah tespiti özellik arzedecek, götürü usulde vergilendirme yapılacaktır.

Yabancı ulaştırma kurumlarının arızı olarak yaptıkları taşıma faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar, KVK’nın 1, 19 ve 22; Gelir Vergisi Kanunu (GVK)’nın 82. maddeleri ile vergi mevzuuna alınmıştır. Dar mükellef kurumların, arızı ulaştırma faaliyetlerinden arızı kazanç elde edebilmeleri için, işyeri veya daimi

temsilci bulundurma, GVK’nın 7/7. maddesi hükmü uyarınca arızı kazancı doğuran faaliyetin Türkiye’de ifası yada Türkiye’de değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yabancı ulaştırma kurumlarında faaliyetin Türkiye’de ifası, deniz ve hava ulaştırma işlerinde yolcu ve yükünün Türkiye’deki limandan alınması, kara ulaşımında ise yolcu veya yükünün Türkiye sınırları içinde taşınması, bir yere boşaltılması yada bir yerden taşıta yüklenmesi faaliyetini içerir. Türkiye’de değerlendirmenin ne anlama geldiği ise GVK’nın 7. maddesinin son fıkrasında hüküm altına alınmıştır. Taşıtanın yabancı olmasının, taşıma sözleşmesinin yurtdışında akdedilmiş bulunmasının, ödemenin yurtdışında yapılmış olmasının verilemeye hiçbir etkisi bulunmamaktadır.

KVK’nın 18. maddesi uyarınca yabancı ulaştırma kurumlarında kurumlar vergisi matrahı, Türkiye’de elde edilen hasılatla ortalama emsal nispetlerinin uygulanması suretiyle bulunur. Bu hüküm hem arızı hem de devamlı olarak taşıma işi yapan yabancı ulaştırma kurumlarının safi kurum kazançlarının tespitinde uygulanacaktır.²

sine Yönelik Esaslar-I’, Maliye ve Si-gorta Yorumları Dergisi, S:341 (Nisan 2001) s:35

² A. Murat YILDIZ, Cem TEKİN: a.g.m., s:35

Ortalama emsal nispetleri, Türkiye'de daimi veya arazi olarak çalışan bütün kurumlar için aynı; kara, deniz ve hava ulaştırma işleri için ayrı ayrı olmak üzere Maliye Bakanlığı'nca tayin olunur. Maliye Bakanlığı lüzum gördüğü takdirde (En az bir yıl uygulanmış olmak şartıyla) cari ortalama emsal nispetlerini değiştirebilir.³

Kurumlar vergisi matrahının hesaplanması için, dar mükellef yabancı ulaştırma kurumlarının Türkiye'de elde ettikleri hasıllata uygulanacak ve halen geçerli bulunan ortalama emsal nispetleri 19 seri nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde⁴ açıklanmıştır. Buna göre elde edilen hasıllata uygulanacak oranlar;

Kara Ulaştırmalarında % 12

Deniz Ulaştırmalarında % 15

Hava Ulaştırmalarında % 5'tir.

Bu oranların Türkiye'de elde edilen hasıllata uygulanması sonucu bulunacak tutarlar, dar mükellef yabancı ulaştırma kurumlarının Kurumlar Vergisi matrahı olacaktır. Buna göre örneğin, TIR taşımacılığı

yolu ile Türkiye sınırları içinde 2002 yılında 100 milyar TL hasılat elde eden dar mükellef yabancı bir kurumun İstanbul'daki şubesi, tutmuş olduğu "Hasılat Defteri" ne kaydetmiş olduğu 100 milyar TL'lik hasılat üzerinden % 12 hesabıyla (100 milyar x % 12 =) 12 milyar TL'lik Kurumlar Vergisi matrahını hesaplayacak ve bunu 2003 yılı Nisan ayı içinde vereceği yıllık beyanname beyan edecektir. Aynı örneği, Türkiye'de bürosu bulunan yabancı bir havayolu şirketine uygularsak, ortaya çıkan Kurumlar Vergisi matrahı (100 milyar x % 5 =) 5 milyar TL olacaktır. Yine aynı örneği Türkiye'de acentesi bulunan bir yabancı deniz ulaştırma kurumuna uygularsak Kurumlar Vergisi matrahı (100 milyar x % 15 =) 15 milyar TL olarak hesaplanacaktır. Tabi, hesaplanan bu tutarlar 2003 yılı Nisan ayı içinde yıllık beyanname ile beyan edilecektir.⁵

Arazi olarak ulaştırma işi ile uğraşan yabancı kurumlar, elde ettikleri arazi ticari kazançlarına her bir ulaştırma işi için ayrı ayrı belirlenen ortalama emsal nispetlerini uygulayarak KV matrahını bulacaklardır. Bulunan KV matrahı, yabancı kurum namına Türkiye'de hareket eden

³ Musa ÖRMECİ: "Dar Mükellef Yabancı Ulaştırma Kurumlarının Vergilendirilmesi", *Vergi Dünyası Dergisi* CD'si, S:83 (Temmuz 1988)

⁴ 31 Aralık 1973 tarih ve 14759 I. Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁵ ÖRMECİ, a.g.m

kimseler tarafından iktisap tarihinden itibaren 15 gün içinde özel beyanname ile GVK'nın 101. maddesi hükmü uyarınca, faaliyetin ifa edildiği, yolcu veya yükün taşıta alındığı yer vergi dairelerine beyan edilecektir. Arızı olarak ulaştırma faaliyetlerinde bulunarak ticari kazanç elde eden dar mükellef yabancı ulaştırma kurumları hasılat defteri tutmazlar.⁶

ÖRNEK UYGULAMA

Merkezi Portekiz'de bulunan İloydis Maritime Lines şirketinin gemisi Köstence Limanından Londra'ya giderken, İstanbul Karaköy Limanına uğramıştır. Türkiye'deki bir gemi acentesi, İloydis Maritime Lines şirketinin gemisine arızı olarak yük temin etmiştir. Temin edilen yük karşılığında 19 Ekim 2002 tarihinde 67,500,000,000.-TL navlun ücreti ödenmiştir.⁷

Ödenen navlun bedeli İloydis Maritime Lines şirketinin arızı kazancıdır. Bu kazanç İstanbul'da bu işe aracılık eden acente tarafından, navlun bedelinin ödeme tarihinden itibaren 15 gün içinde yükün gemiye alındığı yerin vergi dairesine özel beyanname ile beyan edilip ödenecektir.

⁶ YILDIZ, TEKİN: a.g.m. , s:35

⁷ Maliye Hesap Uzmanları Derneği (HUD): "2003 Beyanname Düzenleme Klavuzu", (İstanbul 2003)

Bu işlemde Kurumlar Vergisi'nin hesaplanması şu şekilde olacaktır.

	a	Elde Edilen Hasılat	67,500,000,000 TL
	b	Deniz Taşımacılığında Ortalama Emsal Nispeti	% 15
a x b	c	Matrah	10,125,000,000 TL
c x % 30	d	Kurumlar Vergisi	3,037,500,000 TL
d x % 10	e	Fon Payı	303,750,000 TL

Vergi dairesine tevdi edilecek özel beyanname ise şu şekilde olacaktır.

ÖZEL BEYANNA- ME	GALATA	VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE	
(Kurumlar Vergisi Dar Mükellefiyete Tabi Mükelleflerden Yıllık Beyanname Vermeye Mecbur Olanlar İçin)		İl – İlçe :	İSTANBUL
		Kurum Sicil No :	

Kurumun Ünvanı :	İloyds Maritime Lines Co.
Kurumun Adresi :	Grosyon Square
Kurumun Kanuni Merkezi :	PORTEKİZ
Beyanname, Türkiye’de Kurumun Namına Hareket Eden Bir Kimse Tarafından Verilmişse Beyannameyi Veren Soyadı, Adı, Varsa Ünvanı	Express Deniz Acenteliği
Adres :	Necatibey Cad. No 123 Karaköy / İstanbul
Kurumun Faaliyet Konusu :	Gemi Acenteliği
Kurumun Hukuki Mahiyeti :	A.Ş.

Muamelenin Yapıldığı Tarih veya Tarihler	Kazanç veya İradın Türü	Gayrisafi Hasılat Toplamı TL.	Maliyet ve Giderler Toplamı TL	Safi Kazanç Veya İrat
.19/10./2002/...../200	Arızı Ulaştırma İşi	67,500,000,000	57,350,000,000	10,125,000,000
...../...../200				
...../...../200				
...../...../200				
...../...../200				
...../...../200				
...../...../200				
	TOPLAM :	67,500,000,000	57,350,000,000	10,125,000,000
		Hesaplanan (Ödenecek) Kurumlar Vergisi		3,037,500,000
		Fon Payı (Hesaplanan Kurumlar Vergisinin % 10'u)		303,750,000

VERGİ DAİRESİNCE			Adet	BEYANNAMEYE EKLENEN BELGELER	Damga Pulu
DOLDURULACAKTIR					
*	Elden	Posta			Tarih ve İmza
Beyannamenin Kabul Tarihi :		.30/10./2002			
Tahakkuk Fişinin:					
Tarih :/...../200...					
No'su :/...../.....					

(*) Kurumun, sermaye şirketi; kooperatif, kamu müessesesi; dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerden hangisi olduğu yazılacaktır.

AB Üyeliği Sürecinde Ortak Transit

Özden CESUR
Gümrük Uzmanı

Yine, Ortak Transit. Zira, derginin ilk sayısında Ortak Transit, Tek İdari Belge Sözleşmesi ve Ortak Transit Sözleşmesi başta olmak üzere birincil kaynaklar esas alınarak, genel olarak anlatılmış ve diğer transit sözleşmeleri kapsamı transit uygulamaları ile karşılaştırma yapılmıştır. İkinci sayısında Ortak Transit'te transitte önemli bir unsur olan teminat incelenmiş ve yine diğer transit sözleşmeleri kapsamı transit uygulamaları ile karşılaştırma yapılmıştır. Bu defa, AB üyeliği yolunda yeni bir transit uygulaması olarak, Ortak Transit Yönetmeliği kapsamında ulusal düzeyde yapılması gereken Ortak Transit uygulaması üzerinde durulmaktadır.

ORTAK TRANSİT VE KAPSAMI

Mevzuatı

Ortak Transit kapsamında bulunan mevzuat şunlardır:

- 20.05.1987 tarihli Eşya Ticaretinde İşlemlerin Basitleştirilmesine İlişkin Sözleşme (Tek İdari Belge Sözleşmesi)¹
- 20.05.1987 tarihli Ortak Transit Rejimi Sözleşmesi (Ortak Transit Sözleşmesi)²

¹ Convention on the Simplification of Formalities in Trade in Goods, Official Journal of the European Communities, L134, 22.05.1987, p.2 + değişiklikler, http://www.europa.eu.int/eur-lex/en/lif/reg/en_register_02401020.html.

² Convention on the Common Transit Procedure, Official Journal of the

- İdari Düzenlemeler Kompendiyumu ve
- Transit Elkitabı.³

Transit Elkitabı, İdari Düzenlemeler Kompendiyumu'na göre çok daha ayrıntılı düzenleme içermektedir.

Akit Taraflar

Ortak Transiti uygulayan akit taraflar şunlardır:

- 15 Avrupa Topluluğu Ülkesi,
- 3 EFTA Ülkesi (İsviçre, İzlanda ve Norveç),
- İsviçre ile gümrük birliği olduğu sürece Liechtenstein Prensiği ve
- 4 Visegrad Ülkesi (Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya ve Slovak Cumhuriyeti)

Tek İdari Belge ve Ortak Transit Sözleşmelerinde anlatım kolaylığı sağlamak üzere, Topluluk Ülkeleri dışında kalan tüm akit taraflar, EFTA Ülkesi olarak anılmaktadır.

European Communities, L226, 13.08.1987, p.2 + değişiklikler, http://www.europa.eu.int/eur-lex/en/lif/reg/en_register_02401011.html, http://www.europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/transit/convention.htm (Consolidated Version-Situation as of 31.07.2001).

³ Transit Manual, http://www.europa.eu.int/comm/taxation_customs/publications/info_doc/customs/transit/transitmanual_en.htm.

Türkiye'nin yanı sıra Malta, Kıbrıs (Güney Kıbrıs Rum Yönetimi), Estonya, Litvanya, Letonya, Bulgaristan, Romanya ve Slovenya'nın da Tek İdari Belge ve Ortak Transit Sözleşmelerine katılım talebi bulunmaktadır.

Kapsam

Tek İdari Belge Sözleşmesi ile eşyanın cinsine ve menşesine bakılmaksızın akit taraflar arasındaki ticarete ihracat ve ithalata ilişkin rejimler ve ortak transit rejimi için özellikle Tek İdari Belge uygulamaya konularak akit taraflar arasında eşya ticaretindeki işlemlerin basitleştirilmesi öngörülmektedir.

Ortak Transit Sözleşmesi ile eşyanın cinsine ve menşesine bakılmaksızın ortak transit rejimi uygulamaya konularak, aktarma yapılan, yeniden gönderilen veya depolanan eşya dahil olmak üzere, eşyanın, Topluluk ve EFTA Ülkeleri arasında veya EFTA Ülkeleri arasında transit olarak taşınması öngörülmektedir.

Diğer Transit Sözleşmelerinden Farklılıkları

Tek İdari Belge ve Ortak Transit Sözleşmeleri kapsamında uygulanan Ortak Transit uygulamasının TIR Karnesi, ATA Karnesi ve Form 302 uygulamalarından olumlu anlamda

aşağıdaki farklılıklara sahip olduğu düşünülmektedir.

- Tüm taşıma şekillerinin kapsanması,
- Tüm eşya türlerinin kapsanması,
- Taşıma aracının veya kapların mühürlenmesi,
- Sınırlarda işlemlerin azalması,
- Basitleştirme uygulamalarının bulunması,
- Gümrük vergilerinin tamamının kapsanması,
- Farklı teminat seçeneklerinin sunulması,
- Transit belgesi maliyetinin azalması,
- Teminat maliyetinin azalması,
- Bilgisayar ortamında uygulanması ve
- Ulusal ve yerel transit koordinatörlerinin bulunması.

UYUM GEREKLİLİĞİ VE KAPSAMI

Akit Taraf Olma Koşulları

Tek İdari Belge ve Ortak Transit Sözleşmelerinde 23.09.1993 tarihli, 1/93 sayılı Tavsiye Kararı (ATRG Tarih: 14.02.1996, Sayı: L36) kapsamında yapılan değişiklik uyarınca anılan Sözleşmeler, davet usulü ile

üçüncü ülkelerin katılımına açılmıştır. Tek İdari Belge Sözleşmesi Madde 11a/1 ve Ortak Transit Sözleşmesi Madde 15a/1 uyarınca, tüm akit tarafların temsil edildiği Ortak Transit Ortak Komitesi tarafından karar alınmasından sonra Sözleşmelerin tevdii mercii olan Avrupa Toplulukları Konseyi Genel Sekreterliği tarafından davette bulunulması halinde, bir üçüncü ülke, bu Sözleşmelerin akit tarafı olabilmektedir.

Bir üçüncü ülkenin akit taraf olma koşulları, Ortak Transit Ortak Komitesi'nin 8. Dönem Toplantısı'nda onaylanan 17.08.1995 tarihli, XXI/1312/95-EN sayılı Belge ve AB Komisyonu'nun 31.05.2001 tarihli, COM/2001/0289final sayılı Bildirimi ile belirlenmiştir.

Ortak Transit Ortak Komitesi'nin 8. Dönem Toplantısı'nda onaylanan 17.08.1995 tarihli, XXI/1312/95-EN sayılı Belge ile belirlenen akit taraf olma koşulları şunlardır:

- Mevzuat uyumunun yapılması,
- Tek İdari Belge ve Ortak Transit Sözleşmelerinin çevirisinin yapılması,
- Tek idari belgenin ulusal düzeyde kullanılması,

- 1 yıllık ulusal uygulamanın yapılması,
- Teminat sisteminin oluşturulması ve
- Teknik bilgi değişimi sisteminin (mühür örnekleri, gibi) oluşturulması.

AB Komisyonu tarafından 31.05.2001 tarihli, COM/2001/0289 final sayılı Bildirim ile belirlenen akit taraf olma koşulları ise şunlardır:

Tek İdari Belge ve Ortak Transit ile ilgili yürürlükte bulunan müktesebatı

- Yasal
- Uygulama ve
- Bilgisayarlaştırma (NCTS)

açısından uygulayabilecek durumda olunması.

Uyum Gerekliliği

AT-Türkiye Ortaklık Konseyinin Gümrük Birliğinin Son Dönemini Düzenleyen 22.12.1995 tarihli, 1/95 sayılı Kararı'ndan sonra gümrük birliğinin daha iyi işlemlerini sağlamak üzere Tek İdari Belge ve Ortak Transit Sözleşmelerine akit taraf olmak için Dışişleri Bakanlığı tarafından 05.10.1995 tarihinde yapılan resmi başvuru, Kasım 1995'de Ortak Transit Ortak Komitesi tarafından kabul edilmiştir.

Diğer taraftan, 2001 ve 2003 tarihli AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programlarının Gümrük Birliği Bölümü'nde Gümrük Müsteşarlığı'nın yetki alanına giren bağlayıcı tüzükler arasında Tek İdari Belge ve Ortak Transit Sözleşmelerine uyum yükümlülüğü bulunmaktadır.

MEVZUAT UYUMU VE UYGULAMA ŞEKLİ

Tek İdari Belge Sözleşmesi'ne uyum kapsamında öncelikle Sözleşme'nin çevirisi yapılmıştır. Daha sonra Gümrük Yönetmeliği Ek 20 hazırlanmış ve 31.05.2002 tarihli, 24771 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Gümrük Yönetmeliği Ek 20, Sözleşme ile uyumlu olmasının yanı sıra AT-Türkiye Ortaklık Konseyinin Gümrük Birliğinin Son Dönemini Düzenleyen 22.12.1995 tarihli, 1/95 sayılı Kararı Madde 28 uyarınca Topluluk Gümrük Kodunun Uygulama Hükümleri Ek 31-38 ile de uyumludur.

Ortak Transit Sözleşmesi'ne uyum kapsamında yine öncelikle Sözleşme'nin çevirisi yapılmıştır. Daha sonra Ortak Transit Yönetmeliği hazırlanmış ve 28.07.2003 tarihli, 25182 sayılı Resmi Gazete'de

yayımlanmıştır. Ortak Transit Yönetmeliği, Ortak Transit Sözleşmesi, İdari Düzenlemeler Kompendiyumu ve Transit Elkitabı ile uluslararası hükümler ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile çelişen hükümler hariç uyumludur. Tam uyum, akit taraf olduğunda sağlanabilecektir. Zira, akit taraf olma koşulu olarak belirlenen ulusal düzeyde uygulama gereği ile Yönetmeliğin yasal dayanağı, Sözleşme'nin onaylanmasını uygun bulan kanun veya onaylanmasına ilişkin BKK yerine 4458 sayılı Gümrük Kanunu olmaktadır. 31.10.2003 tarihli, 25275 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ortak Transit Yönetmeliğinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik ile de özellikle 4458 sayılı Gümrük Kanunu'na tam uyum sağlanmaya çalışılmıştır.

Ortak Transit Yönetmeliği, 29.09.2003 tarihinde uygulamaya girmiştir. Ortak Transit uygulaması, Ankara TIR Gümrük Müdürlüğü ve İzmir Gümrük Müdürlüğü'nde başlatılmıştır. Zaman içinde diğer gümrük idareleri de uygulamaya dahil edilecektir. Ortak Transit uygulaması, gümrük idarelerinin otomasyona geçmiş olması nedeniyle bilgisayar ortamında ve ayrı bir program olan Ortak Transit Programı ile yapılmaktadır. Zaman içinde akit taraflar

arasında mesaj alışverişine dayanan Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemi (New Computerized Transit System-NCTS) uygulamasının da başlatılması gerekmektedir.

Ortak Transit uygulamasının şekli, aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Akit taraf oluncaya kadar
 - Yasal dayanağını 4458 sayılı Gümrük Kanunu oluşturmakta,
 - 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile uyumlu bulunmakta,
 - Ortak Transit Sözleşmesi, İdari Düzenlemeler Kompendiyumu ve Transit Elkitabı ile uluslararası hükümler ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile çelişen hükümler hariç uyumlu bulunmakta,
 - Türkiye Gümrük Bölgesi'nde uygulanmakta ve
 - Mevcut transit uygulamalarına alternatif oluşturmakta.
- Akit taraf olduktan sonra
 - Ortak Transit Yönetmeliği yeniden hazırlanacak,
 - Yasal dayanağı Ortak Transit Sözleşmesi'nin onaylanmasını uygun bulan kanun veya onaylanmasına ilişkin BKK olacak,
 - Akit taraflar arasında uygulanacak ve

- Diğer transit uygulamalarına alternatif oluşturacak.

ORTAK TRANSİT ULUSAL UYGULAMASI

Ortak Transit uygulaması için Ortak Transit Yönetmeliği kapsamında asıl sorumlu⁴ tarafından beyanda bulunulması gerekmektedir. Basitleştirme uygulamaları hariç Transit Refakat Belgesi ve Kalemler Listesi, transit belgesi kapsamında kullanılmaktadır. Asıl sorumlunun bilgilendirilmesi, araştırma usulü ve sonradan kontrol için Ortak Transit Yönetmeliği ekinde yer alan matbu belgeler kullanılmaktadır.

Hareket İdaresinde İşlemler

- Ortak transit işleminin başlatılması
- Beyannamenin sunulması ve tescil edilmesi
- Beyannamenin onaylanması
- Beyannamenin düzeltilmesi
- Transit süresinin belirlenmesi
- Beyannamenin kontrol edilmesi
- Teminatın kontrol edilmesi
- Ayniyet önlemlerinin alınması
- Eşyanın serbest bırakılması

- Beklenen varış kaydının iletilmesi
 - Ortak transit işleminin kapatılması
 - Ortak transit işleminin usulüne uygun olarak sonlandırılması
 - Ortak transit rejiminin ibra edilmesi
 - Teminatın serbest bırakılması
 - Ortak transit işleminin usulüne uygun olarak sonlandırılmaması
 - Asıl sorumlunun bilgilendirilmesi ve alternatif kant istenmesi
 - Araştırma usulünün başlatılması
 - Gümrük yükümlülüğünün belirlenmesi
 - Yükümlünün belirlenmesi
 - Yükümlüye yönelik işlem başlatılması
 - Kefile yönelik işlem başlatılması
 - 6183 sayılı Kanun kapsamında işlem yapılması halinde
- En yakın kambiyo müdürlüğüne bildirimde bulunulması

⁴ Bizzat veya yetkili temsilcisi aracılığı ile ortak transit rejimi beyanında bulunan kişi.

- 4926 sayılı Kanun kapsamında işlem yapılması halinde

En yakın kambiyo müdürlüğüne bildirimde bulunulması

İçişleri Bakanlığı'na bildirimde bulunulması

- Sonradan kontrol
- Varış idaresi nezdinde sonradan kontrol yapılması
- Varış idaresinin sonradan kontrol taleplerinin karşılanması

Varış İdaresinde İşlemler

- Ortak transit işleminin sonlandırılması
- Talep halinde taşımacı için alındı düzenlenmesi
- Beyanname bilgilerinin bilgisayar sistemine girilmesi
- Varış bildiriminin iletilmesi
- Transit süresi sınırının kontrol edilmesi
- Beyanname nüshalarının I kutusuna gerekli kayıtların yapılması
- Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılacak olması halinde muayene sonucunda miktarı eksik veya cins ve nev'i farklı çıkan eşya için işlem başlatılması
- Kontrol sonuçlarının iletilmesi

- B nüshasının hareket idaresine gönderilmesi
- Talep halinde asıl sorumlu için alternatif kanıt düzenlenmesi
- Araştırma usulü kapsamında hareket idaresinin talebinin karşılanması
- Sonradan kontrol
- Hareket idaresinin sonradan kontrol taleplerinin karşılanması
- Hareket idaresi nezdinde sonradan kontrol yapılması

Basitleştirilmiş Usuller

Ortak Transit Yönetmeliği kapsamında çeşitli basitleştirilmiş usul uygulamalarına yer verilmektedir. Öngörülen basitleştirilmiş usul uygulamaları şunlardır:

- Kapsamlı teminat veya teminattan vazgeçme,
- Özel yükleme listeleri,
- Özel tip mühürler,
- İzinli gönderici,
- İzinli alıcı,
- Belirli taşıma şekillerine özgü usuller,
- Demiryolu ile eşya taşıma,
- Havayolu ile eşya taşıma ve
- Boru hattı ile eşya taşıma.

Basitleştirilmiş usul uygulamaları, izin koşuluna tabi kılınmıştır. İzne ilişkin genel koşullar, Ortak Transit

Yönetmeliği Madde 34 ile belirlenmiştir. İzin genel koşullarının yanı sıra her basitleştirilmiş usul uygulaması için özel koşullar da bulunmaktadır.

Basitleştirilmiş usul uygulamalarını aşağıdaki şekilde tanımlayabiliriz:

Özel yükleme listesi izni. Ortak Transit Yönetmeliği Ek 12'nin gereklerine tümüyle uymayan yükleme listelerinin kullanılması izni.

Özel tip mühür izni. Asıl sorumlunun taşıma aracı veya kaplarda özel tipte mühür kullanma izni.

Demiryolu ile eşya taşıma izni. CIM taşıma belgesi ile ortak transit işlemleri gerçekleştirme izni.

Havayolu ile eşya taşıma izni. Havayolu şirketleri için transit beyannamesi olarak eşya manifestosu kullanma veya önemli sayıda uçuş gerçekleştiren havayolu şirketleri için transit beyannamesi olarak veri değişim sistemleri ile iletilen manifesto kullanma izni.

Boru hattı ile eşya taşıma izni. Türkiye Gümrük Bölgesi'ne eşyanın boru hattı ile girmesi veya Türkiye Gümrük Bölgesi'nde bulunan eşyanın boru hattı sistemine verilmesi izni.

İzinli gönderici izni. Eşyayı hareket idaresine sunmaksızın ortak transit işlemleri gerçekleştirme izni.

İzinli alıcı izni. Eşyayı ve transit beyannamesinin A ve B nüshalarını varış idaresine sunmaksızın eşyayı tesislerinde veya belirlenmiş bir başka yerde teslim alma izni.

Teminat

Teminat Gerekliği, Teminat Aranmayacak Haller ve Teminat Verme Yükümlülüğü

Ortak Transit Yönetmeliği'nde başka şekilde öngörülmemişse, bir ortak transit işlemi için geçerli bir teminat verilmesi gerekmektedir. Ancak, havayolu, boru hattı, denizyolu ve demiryolu ile taşımalar için teminat aranmamaktadır.

Asıl sorumlunun ortak transit rejimine tabi tutacağı eşya ile ilgili olarak doğabilecek gümrük vergileri ile diğer yüklerin ödenmesinin sağlanması için teminat vermesi gerekmektedir.

Teminat Türleri ve Şekilleri

Ortak Transit Yönetmeliği ile iki tür teminat öngörülmektedir:

- Bireysel teminat - Bir ortak transit işlemi için ve
- Kapsamlı teminat - Birden fazla ortak transit işlemi için.

Ortak Transit Yönetmeliği uyarınca kabul edilecek teminat şekilleri şunlardır:

- Tedavülde olan Türk Lirası,
- Bankaların verecekleri teminat mektupları,
- İşlem tarihinde TC Merkez Bankası tarafından ilan edilecek değerler üzerinden kabul edilen hazine tahvil ve bonoları ve
- TC Merkez Bankası tarafından kabul edilen ve bu Bankanın belirlediği efektif alış kuru üzerinden hesaplanan dövizler.

Teminatta Kefil

Kefil, Türkiye’de yerleşik ve teminat vermeye yetkili banka ve finans kurumları olmalıdır. Fişli bireysel teminatta ise, kefil, banka ve finans kurumları dışında taşımacılık sektöründe faaliyet gösteren dernek, oda veya birlik olabilir. Bu kefil, Türkiye’de yerleşik ve teminat idaresince onaylanmış olmalıdır.

Kefil ve asıl sorumlu, aynı kişi olamaz. Bağlı firmanın, ana firmadan ayrı bir tüzel kişiliği olmalıdır.

Kefilin yükümlülüğü, taahhüdünün teminat idaresince kabul edilmesine dayanır ve hareket idaresinin eşyayı bu teminat kapsamında serbest bıraktığı tarihte başlar. Kefilin yükümlülüğü, teminat belgesinde

belirtilen maksimum tutarla sınırlıdır.

Teminatın İptali ve Feshi

Teminat idaresi, düzenleme tarihinde öngörülen koşulların sürdürülememesi halinde, kefilin teminatının kabulünü iptal eder. Aynı şekilde, kefil de teminatını herhangi bir zamanda fesh edebilir.

İptal veya fesih, kefiliden teminat idaresine veya teminat idaresinden kefile bildirildiği tarihten sonraki onaltıncı günden itibaren geçerli olur. Bu tarihten önce başlatılan transit işlemlerinden doğabilecek gümrük yükümlülüğünden dolayı kefilin sorumluluğu devam eder.

Bireysel Teminat

Bireysel Teminat Tutarı

Bireysel teminat, aynı tür eşyanın ithal edilerek yurtiçi kullanıma girmiş olması durumunda, tercihli oranlar veya kota dikkate alınmaksızın uygulanabilir ithalat vergileri dahil en yüksek oranlar esas alınarak hesaplanmak suretiyle doğabilecek gümrük vergileri ile diğer yüklerin tam tutarını kapsar.

Ek 1 eşyası⁵ için ise, bu ekin üçüncü sütununda belirtilen asgari

⁵ Ortak Transit Yönetmeliği Madde 12 uyarınca, Ek 1’de yüksek kaçakçılık riski içeren eşya yer almaktadır. Yönetmeliğin bir hükmü, bu eke atıfta bulunduğu, bu eşya ile ilgili herhangi bir önlem, sadece miktar, karşılık gelen asgari miktar

miktarın aşılması durumunda, bu eşya için hesaplanarak bulunan tutar, listede belirtilen asgari orana göre hesaplanarak bulunan tutarla karşılaştırılır ve bu tutarlardan büyük olanı, teminat tutarının belirlenmesinde esas alınır.

Bireysel Teminatın Şekli

Bireysel teminat kapsamında kabul edilecek teminat şekilleri şunlardır:

➤ Tedavülde olan nakit Türk Lirası,

➤ İşlem tarihinde TC Merkez Bankası tarafından ilan edilecek değerleri üzerinden kabul edilen hazine tahvil ve bonoları,

➤ TC Merkez Bankası tarafından kabul edilen ve bu Bankanın belirlediği efektif alış kuru üzerinden hesaplanan dövizler ve

➤ Kefilin:

• Asıl sorumlu olarak hareket etmek isteyen kişiler için veya

• Asıl sorumlu olarak hareket etmek isteyen kişilere verilecek 7.000 EUR tutarındaki teminat fişleri için düzenlediği teminat belgesi.

Bireysel teminatta teminat idaresi, bireysel teminat belgesi için yerel gümrük idaresi iken fişli bireysel

teminat için Gümrükler Genel Müdürlüğü olmaktadır.

Bireysel teminatın hareket idaresinde kullanılması için alındı aslı (Türk Lirası, döviz, hazine tahvil ve bonosu için), bireysel teminat belgesi aslı ve kefil tarafından asıl sorumluya verilen bireysel teminat fişi aslının ibraz edilmesi gerekmektedir.

Kapsamlı Teminat

İzin Koşulu

Kapsamlı teminat, basitleştirilmiş usul izni kapsamında, birden fazla ortak transit işlemi için kullanılabilir. İzin için genel koşullar, Ortak Transit Yönetmeliği Madde 34 ile düzenlenmiştir. Kapsamlı teminat izni için başvuruda bulunan asıl sorumlunun, Madde 40 uyarınca, ticari faaliyette bulunan gerçek kişi veya Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre şirket statüsünü haiz tüzel kişi olması gerekmektedir. Ek 1 eşyası için Madde 43'te ilave koşullar bulunmaktadır.

Kapsamlı Teminat Tutarının Hesaplanması

Kapsamlı teminatta teminat tutarının hesaplanmasında referans tutar esas alınmaktadır. Referans tutar, asıl sorumlunun en az bir hafta süresince ortak transit rejimine tabi tutacağı eşya ile ilgili olarak ortaya çıkabile-

aşması durumunda uygulanır. Ek 1, en az yılda bir kez gözden geçirilir.

cek gümrük vergileri ile diğer yüklerin toplam tutarına eşit olmaktadır.

Referans tutarın hesaplanmasında aynı tür eşyanın ithal edilerek yurtiçi kullanıma girmiş olması durumunda uygulanabilir ithalat vergileri dahil en yüksek vergi ve yük oranı, transit süresindeki değişimler ve transit işlemlerinin dönemsel dalgalanmaları dikkate alınmaktadır.

Birden fazla eşya türünün olması halinde, en az bir hafta süresince ortak transit rejimine tabi tutulacak her bir eşya için uygulanabilir ithalat vergileri dahil en yüksek vergi ve yük oranı için hesaplanacak referans tutarlarının toplamı esas alınmaktadır.

Kapsamlı teminat tutarı, referans tutar esas alınarak, aşağıdaki şekilde belirlenmektedir:

- Referans tutarın % 100'ü ise kapsamlı teminat,
- Referans tutarın % 50'si ise indirilmiş tutarda kapsamlı teminat,
- Referans tutarın % 30'u ise indirilmiş tutarda kapsamlı teminat ve
- Referans tutarın % 10'u ise teminattan vazgeçme.

Kapsamlı Teminatın Şekli

Kapsamlı teminatın şekli, kefilin düzenleyeceği teminat belgesi ol-

maktadır. Kefil tarafından kapsamlı teminat izni esas alınarak referans tutarın % 100, 50, 30 veya 10'u olarak düzenlenecek kapsamlı teminat belgesi, teminat idaresi olan Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne verilmektedir.

Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından asıl sorumlunun hareket idarelerinde başlatacağı ortak transit işlemlerinde kullanması için kapsamlı teminat veya teminattan vazgeçme sertifikası düzenlenmektedir.

Kapsamlı Teminatta İndirim Koşulları

Kapsamlı teminat tutarında indirim yapılmasına ilişkin koşullar ise, Ek 1 eşyası için Ortak Transit Yönetmeliği Madde 43 ve Ek 1 dışında kalan eşya için Madde 42 ile düzenlenmiştir. Ek 1 eşyası için teminattan vazgeçme izni verilmemektedir. Kapsamlı teminat tutarında indirim yapılmasına ilişkin koşullar arasında sağlam mali yapı, yeterli ortak transit deneyimi, yetkili makamlarla çok yakın işbirliği, taşıma işlemlerini yönetim altında bulundurma ve yeterli mali kaynak bulunmaktadır.

Kapsamlı Teminatın Yasaklanması

Kapsamlı teminat, özel hallerde Ek 1 eşyası için yasaklanabilmektedir.

İndirilmiş Tutarda Kapsamlı Teminatın Geçici Yasaklanması

İndirilmiş tutarda kapsamlı teminat, büyük ölçekli kaçakçılıkta Ek 1 eşyası için yasaklanabilmektedir.

SONUÇ

Ortak Transit Yönetmeliği kapsamında Ortak Transit, Tek İdari Belge ve Ortak Transit Sözleşmelerine Türkiye'nin akit taraf olmasına kadar Türkiye Gümrük Bölgesi'nde uygulama alanı bulunmaktadır. Ortak Transit, diğer transit sözleşmelerine göre farklı yönleri arasında özellikle farklı teminat seçeneklerini ve çeşitli basitleştirilmiş usul uygulamalarını kapsamaktadır. Bu nedenle, Türkiye'nin Tek İdari Belge ve Ortak Transit Sözleşmelerine akit taraf olmasından sonra Ortak Transit'in akit taraflar arasında diğer transit uygulamalarına alternatif oluşturacağı yadsınmaz.

KAYNAKÇA

AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin Gümrük Birliği'nin Son Dönemi'nin Uygulamaya Konmasına İlişkin 22 Aralık 1995 tarihli ve 1/95 sayılı Kararı, www.deltur.cec.eu.int.

Cesur, Özden, "Ortak Transit Rejimi", Gümrükte Uzman Görüş Dergisi, Yıl: 1, Sayı: 1, Ekim 2002, s. 53-61.

Cesur, Özden, "Ortak Transit ve Teminat", Gümrükte Uzman Görüş Dergisi, Yıl: 2, Sayı: 2, Ocak 2003, s. 51-61.

Communication from the Commission to the European Parliament and the Council - Strategy to Prepare the Candidate Countries for Accession to the 1987 EC-EFTA Conventions on a Common Transit Procedure and the Simplification of Formalities in Trade in Goods (31.05.2001, COM(2001)289final),

http://www.europa.eu.int/eur-lex/en/search/search_lip.html.

Convention on the Simplification of Formalities in Trade in Goods, Official Journal of the European Communities, L!34, 22.05.1987, p.2 + değişiklikler,

http://www.europa.eu.int/eur-lex/en/lif/reg/en_register_02401020.html

Convention on the Common Transit Procedure, Official Journal of the European Communities, L226, 13.08.1987, p.2 + değişiklikler,

http://www.europa.eu.int/eur-lex/en/lif/reg/en_register_02401011.htm,

http://www.europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/transit/convention.htm

(Consolidated Version-Situation as of 31.07.2001).

European Commission, Community/Common Transit Meeting of the EC-EFTA Joint Committee on 26 October 1995, Extension of the Common Transit Procedure to New Contracting Parties (Romania, Bulgaria, Slovenia, Baltic States), Brussels, 17 August 1995, XXI/1312/95-EN, Working Paper.

Ortak Transit Yönetmeliği (RG Tarih: 28.07.2003, Sayı: 25182).

Ortak Transit Yönetmeliğinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik (RG Tarih: 31.10.2003, Sayı: 25275).

Transit Manual,

http://www.europa.eu.int/comm/taxation_customs/publications/info_doc/customs/transit/transitmanual_en.htm.

Fikri Ve Sınai Mülkiyet Haklarına İlişkin Sınır Önlemleri Hakkındaki Gümrük Mevzuatı

Hülya ERBAY
Gümrük Uzmanı

Türkiye ile AB arasında 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren bir gümrük birliği tesis etmek üzere 6 Mart 1995 tarihinde imzalanan 1/95 sayılı Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Kararının “Fikri Sınai ve Ticari Mülkiyetin Korunması” başlıklı 29 uncu maddesine istinaden Ortaklık Konseyi Kararının 8 no.lu ekinde yer alan Fikri Mülkiyet Haklarının korunmasına ilişkin yükümlülüklerin üstlenilmesi gerekliliği ile 3 Şubat 1995 tarihinde Türkiye tarafından imzalanan Dünya Ticaret Örgütü kuruluş Anlaşmasının eklerinden biri olan Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları (TRIPs) Anlaşmasının gümrük idaresinin görev alanı dahilinde olan Sınır Önlemlerine ilişkin 51 ila 61’inci maddelerinin mevzuatımıza uyumu 1996 yılında yürürlüğe giren 1615 sayılı Gümrük Kanununun bazı maddelerini değiştiren

564 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile sağlanmıştır.

Daha sonra AB Gümrük Koduna uyum çalışmaları çerçevesinde 5 Şubat 2000 tarihinden itibaren 1615 sayılı Gümrük Kanununun yerine 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile bağlı Yönetmelik yürürlüğe girmiştir. Fikri mülkiyet haklarına ilişkin hükümler bu yönetmelikte 176 ila 184’üncü maddelerinde yer almaktaydı. Bu Kanun değişikliği ile 564 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yer alan hükümlere ek olarak fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin sınır önlemleri hakkındaki 57 nci madde hükmü kapsamında gümrük görevlisine şüpheli eşyaya ilişkin gümrük işlemlerini re’sen durdurma yetkisi de verilmiştir.

Uygulamada yaşanan sorunların çözümü ile AB mevzuatında ortaya çıkan değişikliklere uyum sağlamak amacıyla Gümrük Yönetmeliği bir

kez daha gözden geçirilerek güncellenmiş ve 31 Mayıs 2002 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak 1 Temmuz 2002 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Yeni Yönetmeliğin 105 ila 111'inci maddelerinde yer alan Fikri Mülkiyet-Haklarına ilişkin sınır önlemlerinin uygulanması konusu ile ilgili olarak bir önceki Yönetmelik ile farklı olarak öncelikle başvurularda kullanılacak bir başvuru formu oluşturulmuş ve böylelikle hak sahipleri tarafından gümrük idarelerine başvuru halinde gerekli olan bilgileri eksiksiz olarak temin etmeleri ile bütün gümrük idarelerinde uygulamanın yeknesaklaştırılması sağlanmıştır.

Diğer taraftan, daha önceki Yönetmelikte "... gümrük işlemleri durdurulur. ..." şeklinde yer alan ibarenin hangi gümrük işlemlerini kapsadığı hususunda bir netlik olmaması sonucu bazı uygulama farklılıklarına sebep olduğu anlaşılmış ve "gümrük işlemleri" ibaresi yerine AB'nin konu ile ilgili mevzuatı ile uyumlu bir biçimde gümrük işlemleri sayılmıştır.

Yapılan diğer bir değişiklikle 4458 sayılı Kanunun 57 nci maddesine uygun olmayan şekilde kopya eşya olarak geçen telif hakkına tabi taklit eşya deyimi Kanuna uygun bir şekilde düzeltilmiştir. Bir önceki

Yönetmelikte yer almayan "... esas yönleri itibarıyla bu ticari markadan ayırt edilemeyen bir ticari markayı taşıyan ..." ibaresi sahte eşyanın tanımına eklenerek bu konuda AB'nin ilgili mevzuatı ile aramızda var olan farklılık giderilmiştir. Ayrıca, yapılan değişiklikle daha önce gümrük memurunun nasıl kullanacağı belli olmayan "re'sen hareket etme" yetkisi detaylandırılarak bu konunun kötü niyetli kullanımının engellenmesi amaçlanmıştır.

Fikri mülkiyet haklarına ilişkin sınır önlemleri hakkındaki Gümrük Kanunu ve bağlı Yönetmelikte yer alan hükümlere değinmek gerekirse; Gümrük Kanunu'nun "Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım" başlıklı dördüncü kısmının "Genel Hükümler" başlıklı birinci bölümünde yer alan 57 nci maddesi fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin sınır önlemleri hakkındadır. Söz konusu maddenin birinci fıkrasında fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması mevzuatına göre, marka, coğrafi işaret, endüstriyel tasarım hakları ile Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamına giren haklarla ilgili olarak, hak sahibinin yetkilerine tecavüz eder mahiyetteki eşyanın gümrük işlemlerinin hak sahibinin veya temsilcisinin talebi üzerine veya söz konusu eşyanın sahte markalı

yada telif hakkına tabi taklit mal tarifine uyduğuna ilişkin açık deliller olması halinde, re'sen gümrük idareleri tarafından durdurulacağı ve durdurma kararının ithalatçıya veya hak sahibine veya temsilcisine bildirileceği ifade edilmektedir.

İkinci fıkra teminata ilişkin olup gümrük idarelerinin, olayın özelliğine göre ithalatçının veya kamunun hakkını güvenceye almak ve suiistimalleri önlemek amacıyla, başvuru sahibinden eşyanın kıymeti oranında bir teminat isteyebileceği hüküm altına alınmıştır.

Üçüncü fıkra gümrük idarelerinin ithalatçı veya hak sahibine karşı sorumluluklarını belirtmekte olup, başvurunun kabul edildiği tarihte şikayet konusu eşyanın serbest dolaşıma girmiş olması halinde, başvurunun gümrük idaresince kabul edilmesi; söz konusu eşyanın gereğince muayene edilmeden ithaline izin verildiği gerekçesiyle hak sahibine tazminat hakkı doğurmayacağı ve sahte markalı veya taklit mallarla mücadele kapsamında, gümrük işlemleri gümrük idaresince re'sen durdurulan eşyadan dolayı, ilgili kişilerin yapılan işlemler sonucunda fayda veya zarara uğraması halinde, gümrük idaresi yetkililerinin bu kişilere karşı sorumlu tutulamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dördüncü fıkroda; gümrük idaresince alınan durdurma kararının hak sahibine tebliğinden itibaren on gün içinde esas hakkında yetkili mahkemede dava açılmaz veya mahkemeden tedbir niteliğinde karar alınmazsa, eşya hakkında beyan sahibinin talepte bulunduğu gümrük rejimi hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Beşinci fıkra ise tasfiye ile ilgili olup gümrük işlemleri durdurulan eşyanın, yetkili mahkemece alınan karar doğrultusunda, tasfiye mevzuatı hükümlerine göre imha veya asli nitelikleri değiştirilerek satış suretiyle tasfiye edileceği ifade edilmektedir.

Son fıkroda fikri mülkiyet haklarına ilişkin önlemlerin uygulanmayacağı istisnai durumlar sayılmış olup buna göre yolcu beraberinde getirilen zati ve hediyeleş eşya ile posta kolları ile gönderilen ticari mahiyette olmayan eşya için bu madde hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin "Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Korunması" başlıklı İkinci Ayrımının ilk maddesi olan 105 inci maddede Fikri Mülkiyet Haklarının Korunmasına ilişkin sınır önlemleri hakkındaki tanımlara yer verilmiştir. Bu tanımlar Yönetmeliğin bu bölümünde

geçen sahte eşya, sahte eşyanın tamamlayıcıları, telif hakkına tabi taklit eşya, hak sahibi ve sahte veya telif hakkına tabi taklit eşyanın kalıp ve matrisleri kavramlarına açıklık getirmektedir. Maddenin son paragrafında ise Türkiye Gümrük Bölgesine giren, serbest dolaşıma giren, ihraç edilen, yeniden ihraç edilen, bir rejime tabi olan veya serbest bölgeye konulan eşya ile ilgili işlemlerin söz konusu eşyanın bu maddede tanımlanan eşyalardan biri olduğunun anlaşılması halinde 109 uncu maddeye istinaden durdurulacağı hüküm altına alınmıştır.

Bir sonraki madde olan 106 nci maddede fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin önlemlerin kapsamına yer verilmiştir. Buna göre; fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması mevzuatına göre, marka, coğrafi işaret, endüstriyel tasarım ve patent ve faydalı model hakları ile Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamına giren haklarla ilgili olarak, hak sahibinin veya temsilcisinin talebi üzerine veya bu hakların ihlal edildiğine ilişkin açık deliller olması halinde gümrük idaresince re'sen uygulanacak işlemler sayılmaktadır. 105 inci maddede tanımları verilen eşya için yukarıda belirtilen hakların ihlal edildiğine ilişkin açık deliller olması halinde Gümrük Kanununun

59 uncu maddesine istinaden serbest dolaşıma girmesi, ihracatı veya yeniden ihracatı ile ilgili gümrük işlemleri gümrük idarelerince re'sen durdurulur.

Ayrıca Gümrük Kanununun 36 ncı maddesi kapsamında gümrük gözetimi altında iken denetlenen eşya, Kanunun 79 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendi kapsamında transit, antrepo, şartlı muafiyet sistemi kapsamında dahilde işleme, gümrük kontrolü altında işleme, veya geçici ithalat rejimi uygulanan eşya, yeniden ihraç edilen eşya veya Kanunun 152 nci maddesine istinaden serbest bölgeye konulan eşyanın yukarıda ifade edilen hakları ihlal etmesi halinde gümrük idarelerince söz konusu eşya ile ilgili gerekli tedbirlerin alınması öngörülmüştür.

Aynı maddede, devamla, Fikri Mülkiyet Haklarına İlişkin Önlemlerden istisna tutulacak eşya da sayılmaktadır. Buna göre; hak sahibinin izni ile ticari markaya sahip olmuş, patent veya faydalı model hakları, telif veya komşu hakları ve tasarım hakları ile korunmuş ve hak sahibinin izni ile üretilmiş eşyanın hak sahibinin rızası dışında yukarıda belirtilen gümrük işlemlerinin birine tabi olması veya hak sahibinin onayladığından farklı koşullarda üretilmesi veya başka koşullarda bir

marka taşınması halinde söz konusu eşya bu madde hükümleri kapsamında dışarda tutulmaktadır. Aynı şekilde yolcu beraberinde getirilen zati ve hediyeleş eşya ile posta kolileriyle gönderilen ticari mahiyette olmayan eşya için bu madde hükümleri uygulanmaz.

“Gümrük idarelerine başvuru” başlıklı 107 nci maddede ise hak sahibi tarafından fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerini ihlal eder nitelikteki eşyaya ilişkin gümrük işlemlerinin durdurulması talebinin nasıl yapılacağı açıklanmaktadır. Buna göre Yönetmeliğin 19 no.lu ekinde yer alan ‘Fikri Sınai Mülkiyet Hakları’ nı İhlal Eden Eşyanın Gümrük İşlemlerinin Durdurulmasına İlişkin Başvuru Formu’ doldurularak ilgili gümrük idaresine başvurulur. Söz konusu başvuru formu ekinde, formun arkasında da sayılan, eşyanın tanınmasına yardımcı olacak ayrıntının tarifini içeren bir belge ile başvuranın hak sahibi olduğunu kanıtlayan bir belge de yer almalıdır.

Hentüz gümrüğe gelmemiş bir eşya ile ilgili olarak, gümrük idaresinin alacağı kararı yönlendirmeye yardımcı olmak üzere hak sahibi yukarıda belirtilen belgelere ilave olarak eşyanın bulunduğu veya gönderilmesi planlanan yer, taşımaya veya am-

balajlara ilişkin ayrıntılar, eşyanın önceden planlanmış varış veya yola çıkış tarihleri, eşyayı taşıyan araca ilişkin bilgiler, ithalatçı, ihracatçı veya hamiline ilişkin bilgileri de ilgili gümrük idaresine verebilir. Ancak bu hususlar zorunlu değildir, bu hususların bildirilmemesi başvuru hakkında işlem yapılmasına engel oluşturmayacaktır. Gümrüğe gelmemiş bir eşya ile ilgili olarak hak sahibi başvuru dilekçesinde, gümrük idaresinin harekete geçmesini istediği sürenin uzunluğunu tam olarak belirtmelidir. Ancak bu süre otuz günü geçemez. Sürenin hesaplanmasında başvuru dilekçesinin gümrük idaresinin kaydına girdiği tarih esas alınır. Muhtemel bir hak tecavüzünün önlenmesi amacıyla gümrük idarelerinin müteyakkız olmasını talep eden ve bir süre ile sınırlı olmayan genel mahiyetteki başvuru dilekçeleri değerlendirilmeye alınmaz.

Bu maddede ayrıca gümrük idarelerince başvuru ile ilgili masraflar olarak hak sahibinden kırtasiye masrafları, tahlil ve ekspertiz ücretleri ile fazla mesai ücretlerinin alınacağı, ayrıca olayın özelliğine göre gümrük idarelerince gerekli görülmesi halinde ithalatçının veya kamunun hakkını güvenceye almak ve suiistimalleri önlemek amacıyla başvuru sahibinden eşyanın CIF kıymeti kadar bir

teminat istenebileceği hüküm altına alınmıştır.

Sonraki madde olan “Sorumluluk” başlıklı 108 inci maddede ise gümrük idarelerinin fikri ve sınai mülkiyet haklarının ihlal edildiği gerekçesi ile gümrük idaresine yapılan başvurunun kabul edildiği tarihte şikayet konusu eşyanın serbest dolaşıma girmiş olmasının ardından başvuruyu kabul etmesinin, eşyanın gereğince muayene edilmeden ithaline izin verildiği gerekçesi ile hak sahibine tazminat hakkı doğurmayacağı veya gümrük işlemleri gümrük idaresince re’sen durdurulan eşya nedeniyle, ilgili kişilerin yapılan işlemler sonucunda fayda veya zarara uğraması halinde, gümrük idaresi yetkililerinin bu kişilere karşı sorumlu tutulamayacağı konularına açıklık getirilmiştir.

“Gümrük idarelerince yapılacak işlemler” başlıklı 109 uncu maddede gümrük idaresince fikri ve sınai mülkiyet haklarının ihlal edildiği gerekçesi ile gümrük idaresine hak sahibi tarafından yapılan başvuruya ilişkin olarak yapılacak işlemler sayılmaktadır.

Bu maddede hak sahibinin başvurusundan veya başvurusunun kabul edilmesinden önce 106 ncı maddede sayılan gümrük işlemleri sırasındaki denetlemelerde eşyanın 105 inci

maddede sayılan sahte veya taklit eşya tanımlarından birine uyduğunun tespiti halinde muhtemel hak ihlalinin, eğer biliniyorsa, hak sahibine bildirileceği ve gümrük idarelerince hak sahibinin geçerli bir başvuruda bulunmasını teminen 3 iş günü boyunca bu şekilde tespit edilen eşyanın işlemlerini durdurmaya ve eşyaya el koymaya yetkili olduğu hükmü yer almaktadır. Bu bölüm, özellikle, gümrük idarelerine 4458 sayılı Gümrük Kanununun 57 nci maddesi ile verilen re’sen hareket etme yetkisinin kullanımına açıklık getirmektedir.

Maddede, devamla, hak sahibi tarafından gümrük idarelerine yapılan başvuruların gümrük idarelerince değerlendirilerek kabul edilip edilmemesi konusunda karara varılacağı ve bu kararın yazılı olarak hak sahibine bildirileceği hükmü yer almaktadır. Başvurunun kabul edilmesi şeklinde bir kararın çıkması halinde gümrük idaresi söz konusu kararın ne kadar süre ile geçerli olduğunu da açıkça belirtecektir.

“Gümrük İdarelerine Başvuru” başlıklı 107 nci maddede yer alan süreler başvurunun kabul edildiğine dair kararın alındığı tarihte başlar. Ancak, gümrük idaresi tarafından başvurunun kabul edilmediği yönünde bir karar alınması halinde söz ko-

nusu karar gerekçeleri belirtilmek ve itiraz yolu açık olmak suretiyle hak sahibine bildirilmek durumundadır.

Hak sahibinin başvurusu üzerine gümrük idaresi tarafından alınan karara istinaden 106 ncı maddede sayılan gümrük işlemlerine tabi eşyanın söz konusu kararda yer alan sahte veya taklit eşya tanımına uyması halinde gümrük idaresi eşyanın gümrük işlemlerini durdurabilir veya eşyaya el koyabilir. El konulması halinde durum eşya sahibine ve başvuru sahibine eşyanın gümrük işlemlerinin durdurulmasını veya eşyaya el konulmasını takip eden ilk iş günü içerisinde bildirilir. Gizli nitelikte ve mesleki sır kapsamında olan bilgiler ile ticari ve endüstriyel tasarımlara ilişkin hakların ihlalini oluşturan bilgiler hariç olmak üzere, eşya sahibinin ve alıcının adı, soyadı, firma adı ve adresi gibi bilgiler yetkili yargı merciine müracaatta kullanılmak amacıyla talepte bulunan hak sahibine verilir. Gümrük idaresi, talep üzerine 106 ncı maddede sayılan gümrük işlemlerini yürüten kişilerin ve başvuru sahibinin gümrük işlemleri durdurulan veya el konulan eşyayı kontrol etmesine veya söz konusu eşyadan numune almasına izni verir ve gümrük idaresi eşyanın incelenmesi sırasında işlemleri hızlandırmak ama-

cıyla söz konusu eşyadan numune alabilir.

Maddenin son paragrafında gümrük idaresince alınan durdurma kararının hak sahibine tebliğinden itibaren on gün içinde esas hakkında yetkili mahkeme nezdinde dava açılmaması veya dava açılmış olsa dahi mahkemeden tedbir niteliğinde karar alınmaması veya yargı kararının eşyanın üzerine bir tedbir konulmasına gerek bulunmadığı yönünde olması hallerinde, eşya hakkında beyan sahibinin talepte bulunduğu gümrük rejimi hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Durdurma kararından sonra yapılacak işlemlerin anlatıldığı 110 uncu maddeye göre durdurma kararının tebliğinden itibaren on gün içinde konu ile ilgili dava açıldığına ilişkin bir belgenin hak sahibi veya temsilcisi tarafından gümrük idaresine ibraz edilmemesi veya gümrük idaresine yetkili yargı merciinden tebliğ edilen bir karar bulunmaması veya yargı kararının eşyanın üzerine bir tedbir konulmasına gerek bulunmadığı yönünde olması hallerinde eşyanın üzerindeki tedbir kaldırılır. Burada önemli olan işlemleri durdurulan eşyaya ilişkin olarak hak sahibinin 10 gün içinde mahkemeye başvurması değil, 10 gün içinde mah-

kemeden yürütmeyi durdurma kararı almış olmasıdır.

Sonuncu maddede sahte veya taklit olduğu kesinleşen eşyaya ilişkin işlemler anlatılmaktadır. Yetkili mahkemece sahte veya taklit olduğu belirlenen eşyanın imhasına karar verildiği takdirde masrafları eşya sahibine ait olmak üzere ve tasfiye mevzuatı hükümlerine göre imha gerçekleştirilir. Eşyanın niteliklerinin değiştirilmesinden sonra eşya sahibine teslimine karar verilmesi halinde, hiçbir şekilde ilk haline gelemeyecek şekilde söz konusu eşyanın nitelikleri değiştirilir. Marka ve etiketlerinin sökülmesi eşyanın niteliklerinin değişmesi için yeterli kabul edilmez. Bu işlemlere ilişkin masraflar eşya sahibi tarafından karşılanır. Nitelikleri değişen eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması durumunda, Gümrük Kanununun 64 üncü maddesine göre işlem yapılır.

Sahte veya taklit olduğu kesinleşen eşyanın nitelikleri değiştirilmeksizin yeniden ihraç edilmesi şeklindeki talepler reddedilir. Son olarak sahte veya taklit eşyanın gümrüğe terk edilmesine karar verilmesi halinde, tasfiye mevzuatı hükümlerine tabi tutulmadan önce söz konusu eşyanın yukarıda belirtildiği şekilde nitelikleri değiştirilir.

Fikri Mülkiyet Haklarının Korunmasına ilişkin sınır önlemlerinin uygulanmasına önemine değinmek gerekirse; AB ile gerçekleştirdiğimiz Gümrük Birliği ve bu kapsamda yapmamız gereken mevzuat uyumu nedeniyle mevzuatımıza girmiş olmakla birlikte bu hakların korunması özellikle yabancı sermayenin Türkiye'ye çekilmesi açısından da büyük önem taşımaktadır. Yabancı sermayeyi Türkiye'ye çekme konusunda "Türkiye'de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reformu Programı"nın 11.12.2001 tarihinde Bakanlar Kurulunca kabulünü müteakip oluşturulan Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu Fikri Mülkiyet Hakları Teknik Komitesi toplantıları sonucunda yabancı yatırımcıyı ülkeye çekmek için fikri mülkiyet haklarının korunması konusunda ciddi olduğunun gösterilmesi ve bu kapsamda da öncelikli olarak yapılacaklar arasında "Fikri Mülkiyet Hakları konusunda kamuoyunun bilinçlendirilmesi ve ilgili kamu personelinin eğitilmesi" konusu ilk sıralarda yer almaktadır.

Ayrıca, özellikle 5846 sayılı Kanunda değişiklik yapan ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca hazırlanan "Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı" fikri ve sınai mülkiyet hak-

larının korunmasına yönelik çok ciddi düzenlemelere yer vermekte ve ihlallere yönelik çok ağır yaptırımlar içermektedir. Bütün bu gelişmeler konunun kamu idaresi açısından gerekli ciddiyetle ele alınmaya başlandığının göstergesidir.

Diğer taraftan, gümrük idaresince fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin olarak hizmet içi eğitimler ile gümrük muayene memurlarına yönelik AB veya diğer uluslararası kuruluşlarla ortak seminerler düzenlenmektedir. Bu kapsamda gümrük idaresince düzenli olarak gerçekleştirilen muayene memurları eğitim programlarının arasına fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin mevzuat da eklenmiştir. Bu eğitimlerde Adalet Bakanlığı, Kültür Bakanlığı (Telif Hakları) ve Türk Patent Enstitüsü (marka ve patent) uzmanları da hazır bulunmak suretiyle konuları ile ilgili olarak gümrük muayene memurlarını bilgilendirmektedirler.

Diğer eğitim uygulaması ise mülkiyet hakkı sahiplerinin toplu veya yalnız olarak muayene memurlarına bu konuda bir seminer vermesi şeklindedir. Özellikle Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ) Fikri Mülkiyet Hakları (FMH) Strateji Grubu isimli bir çok uluslararası tanınmış marka sahibi firmalar desteğinde kurulmuş, fikri mülkiyet haklarına ilişkin sınır

önlemleri konusunda dünyanın çeşitli ülkelerindeki gümrük idarelerinde teknik yardım adı altında seminerler düzenleyen ve sahte markalı eşyaları tanıma konusunda ilgili çalışanları bilgilendirmeyi amaçlayan çalışmalar yapmakta olan grup tarafından, 1996 yılının Temmuz ayında Ankara'da, 2002 yılının Haziran ayında İstanbul'da birer seminer gerçekleştirilerek muayene memurları ile uluslararası marka hakkı sahipleri bir araya getirilmiştir.

Ayrıca, AB Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü tarafından aday ülkelere yönelik olarak düzenlenen seminerler kapsamında Fikri mülkiyet haklarına ilişkin sınır önlemlerinin uygulanması konusunda hazırlanan TAİEX Workshop Emniyet Genel Müdürlüğü, Kültür Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla 7-8 Ocak 2004 tarihinde gümrük idaresinin ev sahipliğinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Gümrük Müşavirliğinde Etik Prensipler Ve Mesleki Davranış Kuralları

Ramazan IŞIK
Gümrük Uzmanı

Dürüstlük, demokratik bir toplumun harcını oluşturan kritik bir unsurdur. Tanım itibariyle etik ve davranış yönetimi, sadece bazı davranışların izlenmesi ve önlenmesiyle sınırlı değildir. Aynı zamanda etik ve düzgün davranışı desteklemeyi amaçlar. İyi davranışın ne olduğu ile ilgili görüş birliği sağlamayı hedefler ve çalışanlara günlük çalışma ortamı içinde karşılaştıkları olaylarda tavır ve karar alırken yol gösterir.

Değişen kamu/özel sektör etkileşimi; etkileşimi ve hesap verme düzenlemeleri dolayısıyla yeni işlev ve sorumluluklar üstlenilmesi gerekmektedir. Gümrük müşavirleri kendilerini çıkar veya hedeflerin çatıştığı ve nasıl davranmaları gerektiğine dair pek az yönlendirmenin olduğu ortamlarda bulabilirler. Gerçekte

gümrük müşavirlerinin davranışlarını düzenleyen geleneksel değer ve sistemlerle, değişen bir meslek ortamında onlardan beklenen rol arasında giderek artan bir uyum sorunu olduğu söylenebilir.

Gelişmiş ülke uygulamalarında gümrük müşaviri olabilmek için aranan şartlar arasında "iyi bir ahlaki karaktere sahip olmak, dürüst olmak," gibi etik şartlar bulunmaktadır. Türkiye açısından da gümrük müşavirlik mesleği ile ilgili **etik kriterler dahil, uyulması gerekli standartlar belirlenmelidir ve bu standartlar vasıtasıyla hizmet kalitesinde artışlar sağlanarak uluslararası kalite standartları açısından gösterge olarak kabul edilen toplam kalite ödüllерinin ve belgelerinin alınması sağlanmalı** ve gümrük idareleri, gümrük müşavirleri ve iş alemindeki ilgili diğer sektörlerle açık ve şeffaf

bir ilişkinin gelişmesi kolaylaştırılmalıdır. Gümrük idareleri ile ticaretteki çeşitli oyuncular arasında bu yönde bir anlayışın yaygınlaştırılması gümrükler ve bu oyuncular arasında yasa dışı işlem yapanlara karşı mücadelede güç birliğini temin edecektir.

Ülkeler istenmeyen davranış biçimlerini önlemek ve olumlu davranışları teşvik etmek için bir dizi araç ve süreçten yararlanırlar. TÜSİAD tarafından yayınlanan (Eylül 2003, Yayın No. TÜSİAD-T/2003-9-363) "Kamu Hizmetinde Etik, Güncel Konular ve Uygulama" Başlıklı OECD Raporuna göre bir "etik alt yapı"nın sekiz kilit unsuru vardır - siyasi irade, **etkili bir yasal alt yapı**, etkin hesap verme mekanizmaları, **uygulanabilir davranış kuralları**, mesleki sosyalleşme mekanizmaları (eğitim dahil), uygun çalışma koşulları, etik konularda eşgüdüm sağlayan bazı kuruluşların varlığı, ve denetleyen etkin bir sivil toplum (sorgulayıcı bir medyanın varlığı dahil).

Bu çerçevede yukarıda belirtilen kilit unsurların gümrük müşavirleri bazında karşılanıp karşılanmadığını değerlendirdiğimizde birkaç adım yerine getirildiğinde etik alt yapının tamamlanmış olduğu görülecektir. Şöyle ki;

1- Mesleki sosyalleşme mekanizmaları (eğitim dahil); uygun çalışma koşulları; etik konularda eşgüdüm sağlayan bazı kuruluşların varlığı; ve denetleyen etkin bir sivil toplum (sorgulayıcı bir medyanın varlığı dahil) şeklindeki koşulların arzu edilen seviyede olmasa dahi ülkemizin demokratik toplum yapısında var olduğu düşünülmektedir.

2- Ülkemizde son zamanlarda kamu kuruluşları, meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinin teker teker etik kriterler ve davranış kuralları benimsedikleri göz önüne alındığında ortada altyapı için gerekli bir siyasi ve sosyal iradenin de olduğu açıktır.

3- Gümrük müşavirleri için etkili bir yasal alt yapının temelleri 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile atılmış ve söz konusu Kanununun Geçici 6 ncı maddesi uyarınca kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmeye yönelik kanun çıkartıldığında yasal alt yapı sağlamlaştırılmış olacaktır. Böylece etik alt yapının kurulmasını sağlayacak etkili bir yasal alt yapının da mevcut olduğu söylenebilir. Fakat yukarıda belirtilen kanun çıkartıldığında yasal alt yapı tümüyle tamamlanmış olacaktır. Ancak unutulmamalıdır ki hukuki çerçeve, çalışanlar için davranış

standartlarını belirleyen ve soruşturma ile takibat sistemleriyle bunlara uyulmasını sağlayan kanun ve yönetmelikler dizisidir. Etik altyapıyı yaptırımlarla desteklediğinde bir kontrol işlevi taşıyabilecektir. Hukuki çerçevenin etik altyapıya başlıca katkıları, davranışlara sınırlamalar getirmek, bunlarla ilgili yaptırım uygulamak ve eylem ve işlemleri şeffaflaştırarak kamuoyunun faaliyetleri incelemesini ve harekete geçmesini mümkün kılmaktır.

4- Etkin hesap verme mekanizmaları ülkemiz yasal çerçevesinde zaten bulunmaktadır.

5- Hukuki yada idari bir araç olarak davranış kuralları, etik altyapıda aslen yönlendirici bir rol oynar. Ancak kabul edilir davranışın sınırlarını yazılı olarak ortaya koyduklarından ve bazı standartlar getirdiklerinden kontrol işlevleri de vardır. Uygulanabilir davranış kuralları, şu an itibarıyla yazılı olarak mevcut değildir. Fakat etik ve iyi davranışlardaki eksiklikleri gidermeye yönelik bir çabanın her türlü görevlinin sorumluluğuna girdiği anlayışından hareketle taslak mahiyetinde hazırlanan bu çalışmanın etik alt yapının kilit unsurlarından birisini oluşturan (yazılı) davranış kuralları unsurunu karşılamaya yönelik önemli bir adım ola-

bileceği düşünölmekle birlikte taslak mahiyetinde bir ilk adım olarak değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum.

Gümrük Müşavirlerinin Meslek ve Ahlak Kuralları

AMAÇ

MADDE 1- 4458 sayılı Gümrük Kanununa göre İzin Belgesi almış Gümrük Müşavir ve Müşavir Yardımcılarının taşımaları gereken asgari nitelikler, yasal davranışları ve sorumlulukları 4458 sayılı Kanun ile bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklerle düzenlenmiştir. Bu düzenlemenin amacı, yasal gerekleri aşan ölçüde meslek mensuplarının kendilerini kontrol etmeleri amacıyla etik ilkeler sistemini, toplum, müşteriler ve diğer meslek mensuplarıyla ilişkilerde uyulması gereken ve yerine getirilmesi gereken kuralları içerir.

MESLEK AHLAKI VE ÖNEMİ

MADDE 2- Meslek ahlakı, izin belgeli meslek mensuplarının yeterliliğinin, güvenilirliğinin, tarafsızlığının, bağımsız karar alabilmelerinin, kendi kendilerini denetlemelerinin ve dürüstlüğünün simgesidir. Meslek ahlakı kuralları, bu mesleki kararda tanımlanan meslek ahlakı anlayışını benimseyen izin belgeli

meslek mensuplarını yücelttiği gibi alçaltıcı tutum ve davranışlara karşı korur.

Mesleki ahlak kuralları, moral ve profesyonel davranış standartlarının seviyesini belirlediği gibi cezalandırılması gereken davranış ve tutumların saptanmasında yargıların temelini oluşturur.

Cezalandırılması gereken davranışlar, 4458 sayılı Kanunun ilgili maddeleri ve 4458 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklere göre Meslek Odaları (şu an itibariyle Müşavir Dernekleri), Birlik ve gerektiğinde mahkemeler tarafından ele alınır ve bir yargıya varılır. Ahlaki kurallar, mesleğin uygulanması sonucunda yüce değerlere sahip meslek mensuplarınca saptandığından, mesleğe girmek isteyenler için bir rehber ve meslek mensupları için bir ölçü niteliğindedir.

MESLEKİ UZMANLIK

MADDE 3- İzin Belgesi sahibi bir meslek mensubu veya bir mesleki şirket, mesleki ve ahlaki standartlarla bağdaşmayan herhangi bir iş anlaşması yapamaz. Mesleğin ifası sırasında müşterinin yararına olduğunu düşündüğü ve müşterinin talimatlarından farklı olan makul adımları atmak konusunda bundan kaynakla-

nabilecek zararları tazmin etmeyi garanti etmek koşulu ile yetkilidir.

DÜRÜSTLÜK, GÜVENİLİRLİK VE TARAFSIZLIK

MADDE 4- Gümrük Müşavirleri gerçekleri bilerek saptıramazlar ve yetkili olunan işlerin yapılması sürecinde bağımsızdırlar. İşlerini dürüstlük, güvenilirlik ve tarafsızlık içinde yürütürler. Meslek mensubu, yasaların yorumlanmasında; kendi düşünceleri ve yargısı ile oluşan yorumunu destekleyen yeterli dayanakların da olması koşuluyla kararlarında tarafsız olmak durumundadır. Meslek mensuplarının bir işverene bağlı olarak çalışması, mesleki kurallara uyarak bağımsız çalışmasına engel olmamalıdır.

MESLEKİ ÖZEN VE TITİZLİK

MADDE 5- Meslek mensupları unvanlarına göre yetkili oldukları mesleki hizmetleri yerine getirirken, gerekli olan mesleki özen ve titizliği göstermek zorundadırlar.

İzin Belgesi sahibi meslek mensupları, yanlarında çalıştırdıkları personelin, çalışmalarının her aşamasında gerekli özen ve titizliği gösterip göstermediklerini gözetip denetlemek durumundadırlar. Ayrıca müşterinin namına yapılan her bir işleme ilişkin bilgi, belge ve hesabın bir örneğini müşteriye sağlamalıdır.

GÖREVİN İFASINDA BAĞIMSIZLIK KURALI

MADDE 6- Meslek mensubu görevini ifa ederken ve görevi ile ilgili tüm konularda bağımsız düşünmesini ve davranmasını sağlayacak koşullara sahip olmalıdır. Meslek mensubunun bağımsızlığı, kamu yararı ilkesini gözetmenin yanı sıra, müşterisine karşı önyargısız ve tarafsız bir tutum içinde bulunmayı kapsar. Aksi takdirde meslek mensubu, meslek tekniği açısından ne kadar yeterli olursa olsun, denetim sonucunda elde edilecek bulguların güvenilirliği için gerekli olan tarafsızlığını yitirecektir.

Meslek mensuplarının iş alması sırasında sözleşme öncesi yada sonrasında, maddi yada maddi olmayan güvence vermesi yasaktır. Meslek mensubundan hizmet isteyenlerin güvence istemeleri durumunda mesleki faaliyetin bağımsızlık ilkesi zedelediğinden, meslek mensupları bu tür işler için öneri veremezler. Meslek mensupları profesyonel bir şekilde ve zamanında hizmet sağlamalıdır.

SIR SAKLAMA

MADDE 7- Meslek mensupları, mesleki faaliyetleri sırasında müşterileriyle ilgili edindiği bilgileri ve sırları müşterilerinin izni olmadıkça, mesleki faaliyetleri son bulsa dahi a-

çıkılamazlar. Meslek mensupları, sır saklama kuralına personelinin de uymasını sağlamakla yükümlü olup, aksine davranan personeli bir daha çalıştırmamaları ve diğer meslek mensuplarını bu kişiler hakkında bilgilendirmeleri gerekir.

ÜCRETLER

MADDE 8- Meslek mensupları yaptıkları işleri, Oda ve Birlik tarafından saptanmış ve ilan edilmiş ücretlerin altında yapamazlar.

Başka bir meslek mensubu, asgari ücretin üstünde yapılan işlere haklı bir gerekçe göstermeksizin daha düşük ücretle yapmak üzere talip olamaz.

Hizmet bedelleri müşteri ile müşavir arasında belirlenen ücret takvimine göre ödenir. Müşavir tarafından müşteriye verilen hizmetler karşılığında istenilen ücretin tamamının müşteri tarafından ödenmesi gerektiği gibi, müşavir tarafından müşteri hesabına yapılan borçlanmalar da ödenmelidir. Buna mukabil müşavir, müşteriye verilen ve müşteri hesabına yapılan hizmetlere ilişkin bütün ödeme ve ücretler için müşteriye fatura vermelidir.

HAKSIZ REKABET YASAĞI

MADDE 9- Bir meslek mensubu, mesleki dayanışma ve sorumluluk bilinci ile, diğer bir meslek mensu-

bunun iş yaptığı bir kişi veya kuruma, aynı işi yapmak üzere girişimde bulunamaz.

Ücret düşürmeye yönelik önerilerde ve personel sağlanması gibi konularda meslek mensupları birbirlerine zarar verecek davranışlarda ve girişimlerde bulunamazlar.

Bir müşteri, müşavirlik işlerini yapan bir meslek mensubu bulunmasına rağmen bir başka meslek mensubundan hizmet isterse, meslek mensubu diğer meslek mensubu ile ilişki kurmalıdır.

PERSONEL SAĞLANMASI

MADDE 10- Bir meslek mensubu, başka bir meslek mensubunun personeline bu meslek mensubuna haber vermeden, doğrudan doğruya yada dolaylı olarak kendisi yada müşterisi adına iş önerisinde bulunamaz. Bu kural, personelin kendi girişimi yada bir ilana dayanarak iş başvurusu yapması halinde uygulanmaz.

DÜRÜST OLMAYAN

DAVRANIŞLAR

MADDE 11- Meslek mensupları dürüstlük ilkesine uygun olmayan davranışlarda bulunamazlar.

REKLAM VE TEŞVİK YASAĞI

MADDE 12- Reklam yapılması yasaktır. Bu nedenle bir gazete, dergi yada benzeri duyuru araçlarından

herhangi birinden yararlanarak reklam yapmak yasaktır. Meslek mensubu, basına bülten dağıtmak veya demeç vermek suretiyle kendi firmasının mesleki deneyim hizmetlerini yüceltmez yada reklam edemez.

Meslek mensubu herhangi bir yazar veya muhabir ile görüştüğünde, vereceği bilgilerin nasıl kullanılacağıni kontrol edemeyeceğinden, muhabire, meslek ahlak kurallarının gerektirdiği sınırlamaları açıklamalıdır. Ancak toplumun ilgilendiği konularda meslek mensubunun yaptığı yayınlar ve demeçlerinin haber programlarında verilmesi, yazı ve haber yazılması veya yazması reklam sayılmaz.

Meslek mensuplarının gazete ve dergilerde yazı yazmaları, haber programları yapmaları yada kitap yazmaları durumunda, bunları yayımlayan yayımcı tarafından yapılacak övgülerde ve tanıtımlarda; yazar olan meslek mensubunun özgeçmişi, öğrenimi, mesleki unvanı, deneyimleri, mesleki şirket ortaklığı ve ifa ettiği belli başlı görevleri yer alabilir. Bu övgü ve tanıtımlarda meslek unvanı dışında herhangi bir mesleki uzmanlığı gösteren bir tanıtım kullanılamaz. Yazarlık ve akademik unvanların kullanılması reklam sayılmaz.

Eğitim seminerlerine katılma reklam sayılmaz.

Meslek mensubunun diğer meslektaşlarına mesleki hizmet sunmak üzere kişisel ilişkide bulunması veya önerilerini mektupla bildirmesi reklam sayılmaz.

Meslek mensubu veya mesleki şirketin kullandığı yazışma kağıtları meslek onuruna yakışan biçimde düzenlenmeli ve üzerinde şirket ve mesleki unvanlar dışında ayrı bir uzmanlık dalı belirtilmemelidir. Bu kağıtlarda mesleki şirketin veya büronun unvanı, adresi, telefon, faks, internet ve benzeri iletişim numaraları, ortakların, vefat etmiş ortakların, kurucuların isimleri ve hizmet süreleri, ortaklardan ayrı olduklarını belirten bir çizgi ve başlık altında ayrılması koşuluyla çalıştırılan meslek mensuplarının adları, diğer şehirlerde işbirliği yapılan meslek mensupları ile şubelerinin adları yer alabilir.

Meslek mensupları ve yanlarında çalışan meslek mensupları ile görevli diğer personelin kullandıkları kartvizitler reklam sayılmaz. Bu kartlar, yalnızca kart sahibinin adını ve soyadını, mesleki şirketin veya büronun unvanını, adres ve telefon-faks numaralarını, mesleki unvanı ile bürodaki yada şirketteki yönetici, ortak, danışman gibi unvanları taşır. Bu

kartvizitlerde herhangi bir uzmanlık alanı yada eski görevlerini belirten rumuz veya unvanların yer alması reklam kapsamında olduğundan yasaktır.

Bağımlı çalışan meslek mensupları unvanlarını kullanabilirler. Ancak bağımlı meslek mensuplarının ticari faaliyetler sırasında bu unvanlarını kullanmaları yasaktır.

Meslek mensubu veya mesleki şirketin yayınladığı bildirimlerin, sirkülerin, bültenlerin, işe alma broşürlerinin, bazı ticari konularda kendi personeli, müşterileri, avukatlar, bankalar, aracı kurumlar, akademik çevreler gibi mesleki ilişkilerin sürdürüldüğü kimselere gönderilmesi reklam sayılmaz. İş için başvuranlara, işe alınma görüşmelerine girmeyi düşünen öğrencilere, özel olarak istemde bulunan kişilere ve öğrenim kuruluşlarına bu yayınların bir kopyasının verilmesi veya gönderilmesi reklam sayılmaz. Meslek mensubunun bürosunu veya mesleki şirketini tanıtan özel dosya, katalog, baskılı bloknot ve kalem kullanılması reklam sayılmaz.

ÜCRETLERİN DÜŞÜRÜLMESİ VE KOMİSYON YASAĞI

MADDE 13- Müşteriye sunulan hizmetler için önerilen ücretleri düşürecek parasal cezai yaptırımları ta-

şıyan sözleşmeler yapılamayacağı gibi, komisyon ve benzeri ödemelerin yapılması yasaktır. Ancak, anlaşma yapılan müşteriye hizmet sunan başka bir serbest çalışan meslek mensubuna bu hizmetlerden yararlanılması halinde ücret ödenebilir.

BAĞDAŞMAYAN İŞLER

MADDE 14- Meslek mensuplarının mesleki hizmetlerinde objektifliklerini bozan işler yapmaları yasaktır. Ancak kamu görevi niteliğinde olan siyasi faaliyette bulunma, düşüncesini açıklayan yazı yazma, sanat faaliyetlerinden sayılan edebi eserler yayımlama, avukatlık, gazetecilik ve öğretim üyeliği veya görevliliği yapmak meslekle bağdaşan işlerden sayılır. Yönetim danışmanlığı mesleki faaliyet sayıldığından bağdaşmayan işler kapsamında değildir.

DİĞER MESLEK MENSUPLARI ALEYHİNDE KONUŞMA

YASAĞI

MADDE 15- Bir meslek mensubu başka bir meslek mensubunun veya mesleki şirketin mesleki yeterliliği aleyhinde konuşması, yorumda bulunması veya görüş bildirmesi meslek ahlakına aykırı olup yasaktır.

GÖREVİN İFASINDA KAMU SORUMLULUĞU

MADDE 21- Görevini ifa eden meslek mensubu, meslekten olmayan kimselere veya meslek mensuplarına yanlış ve hatalı bilgi vermemesi, meslek mensubunun ahlaki sorumluluğunun gereği olan kamu yararı ilkesinin gözetilmesinin bir sonucudur. Diğer taraftan müşavire sağlanan bilgi ve belgelerde hata veya kusurun müşteri tarafından tespit edilmesi halinde bu bilgi ve belgelerin alınmasından itibaren 10 gün içerisinde müşavir bilgilendirilmelidir. Müşavir, 10 günlük süre zarfında kendisine ileilmeyen hata, kusur ve yanlışlıktan sorumlu tutulamaz.

YÜRÜRLÜK

MADDE 22- Bu mecburi meslek kararı yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

YÜRÜTME¹

¹ Metnin içerisinde 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve ilgili yönetmeliğe yapılan atıflar Gümrük Kanununun Geçici 6 ncı maddesinde öngörülen Kamu Kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmenin gerçekleştirilmemiş olması nedeniyle yapılmış bulunmaktadır. Diğer taraftan Oda ve Birlik şeklinde yapılan atıflar, bu tür bir örgütlenmenin gerçekleştirilmesinin zorunluluğundan ve meslek mensupları

MADDE 23- Bu mecburi meslek kararının hükümleri, Gümrük Müşavir Odaları ve Gümrük Müşavir Odaları Birliği Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.

Diğer taraftan yukarıdaki maddelerden ayrı olarak, tek tip vekaletname örneği düzenlenmesi yoluna gidilerek ve bu vekaletnameye bir vekaletnamede asgari bulunması gereken şartlarla birlikte gerek gümrük müşavirlerinin gerekse müşterilerin hak ve yükümlülüklerini yazmak sureti ile yukarıda bahsedilen etik kurallar ve standartların oluşturulması için önemli bir adım atılabilir. Böyle bir düzenlemeyle aynı zamanda uygulamada yeknesaklık sağlanabilecektir. Ayrıca gelişmiş bir çok ülkede olduğu gibi izin belgesi alan kişilerle izin belgeleri iptal edilen veya ellerinden alınan kişilerin bir bültenle yayınlanması yoluna gidilebilir.

Unutmamak gerekir ki etik, sadece uyulması gereken kurallar listesi yada ulaşılması gereken bir statü değil, işleyişin başarısında ve devamında son derece önemli olan, temelini oluşturan ve hep devam eden bir süreçtir.

nın bunun gerçekleştirilmesine yönelik bir iradeye sahip olabilecekleri düşüncesiyle yapılmış bulunmaktadır. Bununla birlikte söz konusu örgütlenme gerçekleştirildiğinde yürütme maddesi aşağıdaki şekilde olabilecektir.

Mevzuat Listesi

Nezaket ADIGÜZEL

Gümrük Uzman Yardımcısı

BAKANLAR KURULU KARARLARI		
Nihai Kullanıma Konu Eşya İle Gümrük Vergisi Askıya Alınan Eşyadan Kullanım Amacı Tayin Edilenlerin İthalatına İlişkin Karar'ın yürürlüğe konulması hakkındaki 2003/6661 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 31.12.2003 tarih 25333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.		
YÖNETMELİKLER		
<ul style="list-style-type: none">Sınır Ticaret Merkezleri kurulmasına ilişkin kararın uygulanmasına ilişkin yönetmelik 13.12.2003 tarih 25315 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.31.05.2003 tarihli 25124 sayılı, 23.12.2003 tarih ve 25325 sayılı, 30.12.2003 tarihli 25332 sayılı, Resmî Gazetelerde Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Yönetmelikler yayımlanmıştır.		
TEBLİĞLER		
Tebliğ No	Tebliğ Konusu	Resmî Gazete Tarih / Sayısı
Gümrük İşleri Seri No:26	Gümrükçe onaylanmış kişi statüsüne ilişkin Gümrük İşleri Gümrük Genel Tebliği Seri No:15 de değişiklik yapılmasına ilişkin	08.08.2003 / 25193
Gümrük İşleri Seri No:27	Gümrük İşlemleri Seri No: 5 (Otomotiv İhtisas) Tebliğinde değişiklik hk.	28.10.2003 / 25273
Gümrük İşleri Seri No:28	Yeniden değerlendirme oranına ilişkin	27.12.2003 / 25329
Gümrük İşleri Seri No:29	Gümrük İşlemleri Seri No: 8 (Petro kimya) Tebliğinde değişiklik hk.	23.01.2004 / 25355
Gümrük İşleri Seri No:30	Götürü Teminata ilişkin	24.01.2004 / 25356
Gümrük İşleri Seri No:31	Onaylanmış kişi statüsü hakkında	23.01.2004 / 25355

Gümrük İşleri Seri No:32	Yaygın basitleştirilmiş usule ilişkin Gümrük İşleri Gümrük Genel Tebliği Seri No:16 da değişiklik yapılmasına ilişkin	23.01.2004 / 25355
Uluslararası Anlaşmalar Seri No: 5	Tarım ürünleri ihracatına ilişkin	16.01.2004 / 25348
Tarife Seri No: 6	2004 yılı TGTC' ne ilişkin	31.12.2003 / 25333
Serbest Dolaşıma Giriş Seri No: 4	Ticaret Politikası önlemlerine tabi eşyanın serbest dolaşıma girişinde Menşe Şahadetnamesi, mensucat cinsi eşyanın serbest dolaşıma girişinde Dokuma Kumaş Elyaf Detay Beyanı aranması hakkında Serbest Dolaşıma Giriş Gümrük Genel Tebliği Seri No:3 de değişiklik yapılması ve geçici madde eklenmesine ilişkin	03.10.2003 / 25248
Gümrük Komisyonları Seri No:1	Gümrük komisyonlarının kuruluşu, çalışma usul ve esasları hakkında	14.08.2003 / 25199
Geçici İthalat Seri No: 3	Geçici ithalat rejimi hakkındaki Geçici İthalat Gümrük Genel Tebliği Seri No:1 ile ATA Karneleri hakkındaki Geçici İthalat Gümrük Genel Tebliği Seri No:2'nin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin	04.09.2003 / 25219
Gümrük Antrepo Rejimi Seri No:10	Antrepo işlemlerine ilişkin	17.01.2004 / 25349
GENELGELER		
Genelge Sayısı	Genelge Konusu	Genelge Tarihi
2003/16	İhracat/ Çok sayıda kalemden oluşan eşyanın ihracatında gümrük beyanına ilişkin	18.08.2003
2003/17	Gümrük İşleri/ Özet beyan eksiklik fazlalığına ilişkin	29.09.2003
2003/18	Antrepo/ Antrepolardaki bazı eksikliklerin giderilmesi hakkında	23.10.2003
2003/19	Gümrük İşleri / Para cezaları hakkında	27.10.2003
2003/20	Bilge/ Otomasyona geçen gümrük idarelerine ilişkin	30.10.2003
2003/21	Muafiyetler/ Gümrük ayrıcalıklarına ilişkin yönerge	15.11.2003
2003/22	Gümrük İşleri / 4458 sayılı Gümrük Kanununda yer alan terimlerin kullanılmasına ilişkin	24.04.2003

2003/23	Bilge/ Bilgisayarlı Gümrük idarelerine ilişkin	02.12.2003
2003/24	Tarife/ BTB Programı hakkında	24.12.2003
2003/25	Dahilde İşleme/ 2003/9 sayılı Tebliğ	05.01.2003
2004/1	Bilge/ Otomasyona geçen gümrük idareleri hakkında	12.01.2004
2004/2	Gümrük İşlemleri/ Özet beyan eksikliklerinde dikkate alınacak vergi oranları hakkında	15.01.2004
2004/3	Antrepo/ Antrepo statü değişikliği hakkında	28.01.2004
2004/4	Transit/ Transit süresinin belirlenmesi hakkında	05.02.2004

TASARRUFLU YAZILAR

Tasarruflu Yazının Konusu	Tasarruflu Yazının İçeriği	Tasarruflu Yazı Tarih / Sayısı
İhracat	Yayınlara ihracına ilişkin	02.07.2003 / 16931
İhracat	Kontrol Belgesi ve Sertifikalar hakkında	05.07.2003 / 17254
İhracat	Gümrük Beyannamelerinin doldurulması hakkında	18.07.2003 / 18473
İhracat	Hazır kart ihracatına ilişkin	06.08.2003 / 19758
İhracat	Tarımsal ürünlerde ihracat iadesi hakkında	27.08.2003 / 22118
İhracat	Altın ihracatında Ekspertiz Raporu aranmasına ilişkin	19.09.2003 / 23875
İhracat	Irak'a ihracat hakkında	22.09.2003 / 23973
İhracat	İhracat Yönetmeliğinde değişiklik yapılması hakkında	01.10.2003 / 24971
İhracat	Kontrol belgesi ve sertifikalar hakkında	16.10.2003 / 26498
İhracat	Geri gelen eşyanın aracı bankaya bildirimine ilişkin	02.12.2003 / 29872
İhracat	Para Kredi ve Koordinasyon Kurulu kararına ilişkin	25.12.2003 / 31972
İhracat	Transit Ticaret İşlemlerine ilişkin	08.01.2004 / 612
İhracat	Bedelsiz Halı İhracatı hakkında	12.01.2004 / 938
İhracat	Devlet İstatistik Enstitüsünün Anket Çalışması hakkında	22.01.2004 / 1962
İhracat	İhracattan Sonra Tamamlayıcı İşçilik Gören Eşyaya ilişkin	26.01.2004 / 2236
İhracat	Tarımsal ürünlerde ihracat iadesi yardımcıları hakkında	27.01.2004 / 2345

İhracat	Peşin ödemeli ihracatlarda Döviz Alım Belgesinin İbrazı hakkında	29.01.2004 / 2609
Transit	İhraç eşyasının bir veya birden fazla araçla gönderilerek çıkış gümrük idaresinden karayolu veya demiryoluyla ihracında her araç için düzenlenen transit beyannamelerine taşıma belgesinin eklenmesi ve konuya ilişkin işlemler hakkında	10.10.2003 / 25999
Transit	İhraç eşyasının hareket gümrüğünden çıkış gümrüğüne denizyolu ile transitine ilişkin	13.10.2003 / 26146
Transit	Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşıma Esaslarında belirlenmiş azami ağırlıkları hakkında	12.11.2003 / 28767
İthalat	İlaç ithalatına ilişkin	01.09.2003 / 22408
İthalat	Gözlük ithalatında CE muafiyet belgesine ilişkin	25.09.2003 / 24367
İthalat	Garanti Belgesi muafiyet yazısına ilişkin	04.11.2003 / 27979
İthalat	İcra edilen eşyanın ithaline ilişkin	21.11.2003 / 29580
İthalat	Bitkisel yağ ithalatına ilişkin	01.12.2003 / 29800
İthalat	İthalatta Gözetim Uygulaması hakkında	03.12.2003 / 30009
İthalat	Hayvan hastalığı hakkında	02.12.2003 / 29870
İthalat	Kaçak hayvan hareketleri hakkında	03.12.2003 / 29937
İthalat	Procter & Gamble hakkında	10.12.2003 / 30812
İthalat	Oyuncaklara ilişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği hakkında	11.12.2003 / 30934
İthalat	Dış Ticarete Standardizasyon 2003/1 sayılı Tebliğ hakkında	15.12.2003 / 31100
İthalat	Tütün ve tütün mamulleri ithalatına ilişkin	18.12.2003 / 31514
İthalat	Oyuncaklara ilişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliğine ilişkin	19.12.2003 / 31642
İthalat	Tütün makine ve cihazları, aksam ve parçalarına ilişkin	19.12.2003 / 31656
İthalat	Eski eşya ithalatına ilişkin	31.12.2003 / 32470
İthalat	Peru Hayvan ve Bitki Sağlığı İhracat Sertifikasına ilişkin	08.01.2004 / 588
İthalat	Hayvan Hastalığı hakkında	08.01.2004 / 599

İthalat	2004 yılı Dış Ticarete Standardizasyon mevzuatı hakkında	08.01.2004 / 598
İthalat	Avrupa Birliği Tarım Rejimi hakkında	09.01.2004 / 807
İthalat	Oyuncaklara ilişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği hakkında	13.01.2004 / 1108
İthalat	Hayvan Hastalığı hakkında	13.01.2004 / 1107
İthalat	Telekomünikasyon Cihazları Sanayici ve İhracatçıları Derneği hakkında	12.01.2004 / 861
İthalat	Kaynak Kullanımını destekleme Fonu hakkında	12.01.2004 / 831
İthalat	Kaynak Kullanımını destekleme Fonu hakkında	12.01.2004 / 830
İthalat	Sihhi Tesisat eşyası ithali hakkında	12.01.2004 / 860
İthalat	İthalat Rejimi Kararının 7 nci maddesine ilişkin	22.01.2004 / 1880
İthalat	Menşe ve Sağlık Sertifikalarının Geçerlilik süresi hakkında	23.01.2004 / 2134
İthalat	Gözetim ve Korunma önlemlerine ilişkin	23.01.2004 / 2145
İthalat	Kapsam Dışı Belgesi hakkında	26.01.2004 / 2180
İthalat	Torna Aynaları hakkında	27.01.2004 / 2292
İthalat	Japonya ve Vietnam'da Avian İnfluenza hastalığı hakkında	30.01.2004 / 2740
Menşe	Borsa tescil beyannamelerine ilişkin	04.12.2003 / 30312
Menşe	Genelleştirilmiş Tercihler Sistemine ilişkin	10.10.2003 / 26008
Menşe	Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasındaki Ticarete Tercihli Rejimden Yararlanacak Eşyanın Menşeinin Tespitine İlişkin Karar ile Türkiye Cumhuriyeti Tarafından Tek Taraflı Olarak Tanınan Tercihli Tarife Uygulamalarından Yararlanacak Eşyanın Menşeinin Tespitine İlişkin Karar'ın yürürlükten kaldırılmasına ilişkin	21.10.2003 / 26814
Menşe	Aynı kalem muhteviyatı birden fazla ülke menşeli eşya beyanına ilişkin	15.09.2003 / 23427
Menşe	AKÇT Anlaşmasına ilişkin	05.01.2004 / 150
Menşe	Genelleştirilmiş Tercihler Sistemine ilişkin	09.01.2004 / 671
Menşe	EFTA ülkeleri Kıymet Hadleri hakkında	13.01.2004 / 1086
Menşe	Slovenya Kıymet Hadleri hakkında	13.01.2004 / 1085
Menşe	Makedonya Kıymet Hadleri hakkında	13.01.2004 / 1084

Menşeye	Makedonya Kıymet Hadlerinin değiştirilmesi hakkında	26.01.2004 / 2176
Gümrük İşleri	Teminat Mektuplarına ilişkin	05.08.2003 / 20011
Gümrük İşleri	AB menşeli olmayan muhtelif eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemlerinin yapılacağı gümrük idarelerine ilişkin	27.08.2003 / 22141
Gümrük İşleri	Sosyal Sigortalar Kurumunca yapılan ilaç ithalatlarından, eğitime katkı payı ve katma değer vergisi aşınması ancak özel işlem vergisinin alınmaması hakkında	01.09.2003 / 22408
Gümrük İşleri	AB menşeli olmayan muhtelif eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemlerinin yapılacağı gümrük idarelerine ilişkin	02.09.2003 / 22505
Gümrük İşleri	AB menşeli olmayan muhtelif eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemlerinin yapılacağı gümrük idarelerine ek yapılması ve Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurda getirilen AB menşeli olmayan eşyanın gümrük işlemlerine ilişkin	24.09.2003 / 24279
Gümrük İşleri	AB menşeli olmayan muhtelif eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemlerinin yapılacağı gümrük idarelerinde yapılan değişikliğe ilişkin	09.09.2003 / 23104
Gümrük İşleri	AB menşeli olmayan muhtelif eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemlerinin belirli gümrük idarelerinden yapılması uygulamasının kaldırılmasına ilişkin	21.10.2003 / 26919
Gümrük İşleri	AB menşeli olmayan 70.04 ve 70.05 tarife pozisyonlu düz camın serbest dolaşıma giriş işlemlerinin yapılacağı gümrük idarelerine ilişkin	04.11.2003 / 27985
Gümrük İşleri	AB menşeli olmayan muhtelif eşyanın gümrük işlemlerinin yapılacağı gümrük idarelerine ilişkin	05.01.2004 / 220
Antrepo	Antrepolardaki bazı eksikliklerin giderilmesine ilişkin 2003/18 sayılı Genelge hakkında	30.10.2003 / 27492
Antrepo	Alicısı emre olarak gelen ve geçici depolanan eşya statüsünde genel antrepolara alınan eşyanın, gönderici firma adına antrepo beyannamesinin tescil işlemlerine ilişkin	30.01.2004 / 2735

Antrepo	İthal konusu gıda maddelerinin kontrollerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesine ilişkin	06.11.2003 / 28083
Antrepo	Genel Antrepo işleticisi firmaların ödenmiş sermaye tutarlarının her yıl Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunacak yeniden değerlendirme oranında artırılması hususunda	06.11.2003 / 28084
Antrepo	Antrepodaki eşyanın farklı GTİP'de beyan edilmesi halinde yapılacak işlemlere ilişkin	11.11.2003 / 28617
Geçici İthalat	Bulgaristan tarafından düzenlenen ATA Karnelerinin kabul edilmesine ilişkin	19.06.2003 / 15606
Geçici İthalat	Geçici ithale ilişkin hükümlerin ihlaline ilişkin	05.12.2003 / 30218
Tarife	Hurda Raylara ilişkin	04.08.2003 / 19966
Tarife	Eşya numunelerinin tahlilleri yapılmak üzere laboratuvarlara gönderilmesi hususunda	22.08.2003 / 21696
Tarife	Akıllı Kartlar hakkında	09.09.2003 / 23026
GHDESM	Gümrük hattı dışı eşya satış mağaza ve depolarına ilişkin işlemler hakkında	05.01.2004 / 202
Tasfiye	01.11.2003 tarihinden itibaren düzenlenecek tasfiye listeleri ve tespit ve tahakkuk belgelerine ilişkin	13.11.2003 / 28901
Tasfiye	Tespit ve tahakkuk kağıtlarının farklı nitelikteki eşyanın bedellerinin ayrı ayrı belirtilmek suretiyle düzenlenmesi hakkında	03.12.2003 / 29987
KDV	4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) Sayılı Listede yer alan bazı mallara ilişkin özel tüketim vergisi tutarlarının internet üzerinden takip edilmesine ilişkin	24.10.2003 / 27218
KDV	Demiryolu taşımacılığında KDV Matrahına ilişkin	07.11.2003 / 28265
KDV	5035 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile yapılan değişikliklere ilişkin	08.01.2004 / 610
BİLGE	Değişik vergi oranlarına tabi yabancı gönderici firmalara verilen kod listesine ilişkin	05.08.2003 / 19979
BİLGE	Beyanname Tescil Numaralarının Bildirilmesi hakkında	04.09.2003 / 22647

Bir de onu
gönderebilsek!

Uluslararası Kuryeniz

a TPG company

444 0 868 [http:// www.tnt.com](http://www.tnt.com)